

TELEKOMUNIKAČNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ODBOR EKONOMICKEJ REGULÁCIE
Továrenská 7, 810 06 Bratislava

ROZHODNUTIE

Číslo: 2112/14/2009

v Bratislave, 29. septembra 2009

Účastník konania:
T-Mobile Slovensko, a.s.
Vajnorská 100/A
831 03 Bratislava

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky, odbor ekonomickej regulácie (ďalej len „úrad“), ako orgán štátnej správy príslušný na konanie podľa § 6 ods. 1 písm. b) a ods. 3 písm. a) zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“) a podľa § 5 a § 6 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), rozhodol v konaní so spoločnosťou T-Mobile Slovensko, a.s. so sídlom Vajnorská 100/A, 831 03 Bratislava, IČO 35 705 019 vo veci určenia významného podniku podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a uloženia povinností podľa § 18 až 22 zákona o elektronických komunikáciách na veľkoobchodnom trhu služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou (ďalej len „veľkoobchodný trh č. 9“) takto:

- 1) spoločnosť T-Mobile Slovensko, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 03 Bratislava (ďalej len „spoločnosť T-Mobile Slovensko“) má podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách na veľkoobchodnom trhu č. 9 také postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov, teda spoločnosť T-Mobile Slovensko je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu č. 9;
- 2) ukladá spoločnosti T-Mobile Slovensko ako významnému podniku na veľkoobchodnom trhu č. 9:
 - a) povinnosť transparentnosti prístupu podľa § 18 zákona o elektronických komunikáciách. Spoločnosť T-Mobile Slovensko je povinná ponechať na svojej verejne dostupnej internetovej stránke zverejnené aktuálne informácie z jednotlivých zmlúv o prepojení sietí. Pri zmluvách o prepojení sietí uzatvorených po dni právoplatnosti tohto rozhodnutia je spoločnosť T-Mobile Slovensko povinná do 45 dní odo dňa uzatvorenia týchto zmlúv zverejniť na svojej verejne dostupnej internetovej stránke informácie z jednotlivých uzavretých zmlúv, týkajúce sa:

- I. špecifikácie rozhraní, prostredníctvom ktorých je realizované prepojenie sietí,
- II. špecifikácie signalizácie použitej pre prepojenie,
- III. členenia prevádzky na silnú, slabú a víkendovú podľa časových intervalov,
- IV. popisu jednotlivých kategórií vnútroštátnych volaní ukončených v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko, vrátane cien za tieto volania,
- V. rozsahu doplnkových služieb poskytovaných spoločnosťou T-Mobile Slovensko, vrátane cien za tieto služby,

- b) povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 19 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách. Na základe povinnosti nediskriminácie je spoločnosť T-Mobile Slovensko povinná uplatňovať pri poskytovaní služby ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využívala pre vlastnú potrebu, alebo ich poskytovala podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať,
- c) povinnosť viesť oddelenú evidenciu podľa § 20 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a to tak, aby táto poskytla úradu objektívne a prehľadné informácie o skutočnej štruktúre a výške nákladov, výnosov a vloženého kapitálu, ktoré súvisia s poskytovaním služby ukončenia volania v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko. Náklady, výnosy a objem vloženého kapitálu na službu ukončenia volania v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko musia vychádzať z účtovnej závierky spoločnosti T-Mobile Slovensko overenej audítorom. Pri alokácii nákladov na službu ukončenia volania sa vychádza z princípu nákladovej príčinnosti, to znamená, že do nákladov na službu ukončenia volania sa započítajú iba tie náklady, ktoré vznikli v súvislosti s poskytovaním tejto služby. Náklady budú priradené metódou ABC (activity based costing). Náklady musia byť členené v súlade s metódou kalkulácie cien, ktorú úrad podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách vydá samostatným rozhodnutím, ktoré uverejní vo vestníku úradu. Informácie o nákladoch, výnosoch a vloženom kapitále za predchádzajúce účtovné obdobie spolu s podrobným popisom alokácie nákladov, vrátane použitých alokačných postupov spolu s podrobnou špecifikáciou priamych nákladov (náklady, ktoré je možné priamo priradiť na služby ukončenia volaní), nepriamych nákladov súvisiacich so službami ukončenia volaní (náklady vzťahujúce sa na činnosti, ktoré súvisia so službami ukončenia volaní) a ostatných spoločných, resp. režijných nákladov (náklady, ktoré nie je možné alokovať na služby ukončenia volaní, avšak sú z hľadiska fungovania spoločnosti nevyhnutné) v súlade s metódou kalkulácie cien rešpektujúc zásady proporcionality, transparentnosti a regulačných cieľov, je spoločnosť T-Mobile Slovensko povinná podľa § 20 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách predložiť úradu vždy najneskôr do 30.06. nasledujúceho roka spolu s účtovnou závierkou spoločnosti T-Mobile Slovensko overenou audítorom. Informácie o nákladoch, výnosoch a vloženom kapitále vo vyššie uvedenom členení spolu s účtovnou závierkou spoločnosti T-Mobile Slovensko overenou audítorom za rok 2008 je spoločnosť T-Mobile Slovensko povinná predložiť úradu najneskôr do 30 dní odo dňa právoplatnosti samostatného rozhodnutia, ktorým sa určuje metóda

kalkulácie cien za služby ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti významného podniku,

d) **povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách. Spoločnosť T-Mobile Slovensko je povinná:**

- I. viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie,**
- II. zabezpečiť otvorený prístup k rozhraniam, protokolom a kódovacím zariadeniam, ktoré sú potrebné na prevádzkyschopnosť služieb alebo služieb virtuálnych sietí,**
- III. umožniť spoločné používanie infraštruktúry vrátane stavieb, priestorov a častí vedení,**
- IV. poskytnúť špecifikované služby potrebné na prevádzkyschopnosť služieb medzi koncovými užívateľmi, vrátane poskytnutia zariadení pre služby inteligentných sietí,**
- V. zabezpečiť prístup k systémom na podporu prevádzky alebo k podobným softvérovým systémom nevyhnutným na zabezpečenie efektívnej súťaže pri poskytovaní služieb,**
- VI. prepojiť siete alebo sieťové prostriedky,**

e) **povinnosť nákladovej orientácie cien za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách. Spoločnosť T-Mobile Slovensko je povinná stanoviť cenu za veľkoobchodnú službu ukončenie hlasového volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko tak, aby táto obsahovala iba náklady spojené s poskytovaním tejto služby, a aby do tejto ceny neboli započítané aj tie náklady, ktoré s touto službou nesúvisia, podľa metódy kalkulačie cien určenej úradom samostatným rozhodnutím, ktoré úrad podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách uverejní vo vestníku úradu.**

Povinnosti uložené účastníkovi konania rozhodnutím úradu č. 514/14/2005 zo dňa 07.07.2005 a rozhodnutím o rozklade č. 60/01/2006 zo dňa 10.07.2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.07.2006, sa rušia v celom rozsahu ku dňu nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie:

Na základe výsledkov prvého kola analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 boli spoločnosť T-Mobile Slovensko rozhodnutiami úradu č. 514/14/2005 zo dňa 07.07.2005 a č. 60/01/2006 zo dňa 10.07.2006 a spoločnosť Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „spoločnosť Orange Slovensko“) rozhodnutiami úradu č. 515/14/2005 zo dňa 07.07.2005 a č. 59/01/2006 zo dňa 10.07.2006 určené podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách za významný podnik na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach a zároveň im boli uložené povinnosti podľa § 18 zákona o elektronických komunikáciách - povinnosť transparentnosti prístupu, podľa § 19 ods. 1 a 2 zákona o elektronických

komunikáciách - povinnosť nediskriminácie prístupu, podľa § 20 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách - povinnosť viesť oddelenú evidenciu a podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách - povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí.

V roku 2007 úrad písomne oznámil podnikom poskytujúcim služby vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, že začína analyzovať veľkoobchodný trh č. 9.

Úrad určil zoznam relevantných trhov v Slovenskej republike rozhodnutím zo dňa 28. januára 2004 v znení neskorších rozhodnutí. Veľkoobchodný relevantný trh č. 9 je definovaný ako trh služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami, alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou. Služba ukončenia volania poskytovaná na veľkoobchodnej úrovni zahŕňa všetky ukončené volania na čísla v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, s vylúčením medzinárodnej a tranzitnej prevádzky a dátových služieb.

V zozname relevantných trhov v Slovenskej republike je relevantný trh z geografického hľadiska definovaný ako celé územie Slovenskej republiky. Úrad pre účely tejto analýzy pristúpil k užšej špecifikácii geografického vymedzenia veľkoobchodného trhu č. 9. Veľkoobchodný relevantný trh ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach je z geografického hľadiska totožný s geografickým rozsahom siete konkrétneho mobilného operátora na území Slovenskej republiky.

Úrad skúmal dané vymedzenie trhu z hľadiska zastupiteľnosti na strane dopytu i ponuky a skonštatoval, že neexistuje žiadna zastupiteľná služba k ukončeniu volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach. Z hľadiska fyzikálnych a technických charakteristík, ako aj z hľadiska ceny neexistuje žiadna zastupiteľná služba k ukončeniu volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach ani na strane dopytu a ani na strane ponuky. Posielanie textových správ SMS nie je z pohľadu úradu zastupiteľné s hlasovým volaním, pretože neumožňuje obojsmernú komunikáciu v reálnom čase. Úrad skúmal aj vzájomnú zastupiteľnosť medzi ukončením hlasových volaní v jednotlivých verejných mobilných sieťach navzájom. Pri poskytovaní predmetnej služby je vždy príslušné volanie ukončené v konkrétnom koncovom bode mobilnej telefónnej siete určenom špecifickou sieťovou adresou a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť v inom koncovom bode siete, v inej sieti, na inej špecifickej sieťovej adrese. Vzhľadom k tomu, že pre každého z poskytovateľov hlasových služieb je nevyhnutné zabezpečiť dovolateľnosť svojich koncových účastníkov neexistuje ani zastupiteľnosť medzi ukončením volaní v sieťach rôznych operátorov. Službu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach môže poskytovať výhradne iba ten podnik, do siete ktorého je pripojený volaný účastník.

Podľa § 16 ods. 1 až 3 zákona o elektronických komunikáciách bolo cieľom opakovanej analýzy zistiť, či na veľkoobchodnom trhu č. 9 je efektívna súťaž, či nápravné opatrenia podľa osobitných predpisov sú dostatočné na jej zabezpečenie a či pôsobí na veľkoobchodnom trhu č. 9 taký podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na predmetnom trhu také

postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov (ďalej len „významný podnik“).

Predmetom opakovanej analýzy bolo:

1. identifikovať podniky, ktoré pôsobia na veľkoobchodnom trhu č. 9,
2. posúdiť a vyhodnotiť reálny stav súťaže na veľkoobchodnom trhu č. 9,
3. určiť významný podnik a na základe zistení významným podnikom navrhnúť aspoň jednu povinnosť podľa § 18 až 24 a § 27 zákona o elektronických komunikáciách. Ak je na tomto trhu už určený významný podnik, úrad mu existujúce povinnosti podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách ponechá, zmení alebo doplní.

Úrad pri posudzovaní, či má nejaký podnik na určitom trhu významný vplyv, vyhodnocuje kritériá týkajúce sa príslušného analyzovaného relevantného trhu podľa § 16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách. Všetky závery a vyhodnotenia, ku ktorým úrad dospel, boli vykonané na základe podkladov a informácií získaných od oslovených spoločností: T-Mobile Slovensko, Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť Telefónica O2 Slovakia“).

Úrad na základe výsledkov analýzy dospel k záveru, že na veľkoobchodnom trhu č. 9 nie je efektívna súťaž a spoločnosť T-Mobile Slovensko má na trhu služby ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko významný vplyv a také postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Podkladom pre toto rozhodnutie je opakovaná analýza veľkoobchodného trhu č. 9, ktorú úrad vypracoval na základe vyhodnotenia nasledujúcich kritérií podľa § 16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách:

Kritérium § 16 ods. 4 písm. a) zákona o elektronických komunikáciách - veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívnej podielovej pozície v časovom priebehu

Službu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach môže poskytovať výhradne iba ten podnik, do siete ktorého je pripojený volaný účastník. V podmienkach Slovenskej republiky to znamená, že službu ukončenia volania v sieti spoločnosti Orange Slovensko môže poskytnúť výhradne spoločnosť Orange Slovensko, službu ukončenia volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia môže poskytnúť výhradne spoločnosť Telefónica O2 Slovakia a službu ukončenia volania v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko môže poskytnúť výhradne spoločnosť T-Mobile Slovensko. Ak koncový užívateľ (bez ohľadu na to, či ide o volanie z pevnej alebo mobilnej verejnej telefónnej siete) uskutočňuje volanie s cieľom dovolať sa účastníkovi v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko, musí mať podnik, v ktorého sieti zostavuje koncový užívateľ volanie, prístup k službe ukončenia volania v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko, čiže musí byť prepojený so sieťou spoločnosti T-Mobile Slovensko. To isté platí aj pre spoločnosti Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia.

Každý poskytovateľ služieb na relevantnom trhu ukončenia volaní v jednotlivých verejných mobilných sieťach má **100% trhový podiel vo svojej vlastnej sieti**, teda spoločnosť Orange Slovensko má 100% podiel na trhu ukončenia volania vo vlastnej sieti, spoločnosť Telefónica O2 Slovakia má 100% podiel na trhu ukončenia volania vo vlastnej sieti a rovnako spoločnosť T-Mobile Slovensko má tiež 100% podiel na trhu ukončenia volania vo vlastnej sieti.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. b) zákona o elektronických komunikáciách - ovládanie unikátneho zariadenia, rozsah obmedzení vstupu na relevantný trh a z toho vyplývajúca miera efektívnej súťaže

Vlastníctvo unikátneho zariadenia a infraštruktúra, ktorá nie je ľahko duplikovateľná sú pojmy, ktoré sú si veľmi príbuzné. V zákone č. 136/2001 o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov je unikátne zariadenie definované ako zariadenie, infraštruktúra alebo jej časť, miesto alebo právo, ktorých vybudovanie alebo nadobudnutie iným podnikateľom nie je objektívne možné a bez prístupu ku ktorému alebo bez uplatnenia ktorého by došlo, alebo mohlo dôjsť k obmedzeniu súťaže na príslušnom relevantnom trhu.

Podľa § 4 ods. 10 zákona o elektronických komunikáciách je prepojenie osobitný druh prístupu medzi poskytovateľmi verejných sietí. Úrad posudzoval v tomto kritériu unikátne zariadenie ako infraštruktúru, ktorej vybudovanie nie je objektívne možné, resp. táto infraštruktúra nie je jednoducho duplikovateľná a bez prístupu k nej, resp. v tomto prípade prepojenia s ňou, by došlo alebo mohlo dôjsť k obmedzovaniu súťaže. K vyhodnoteniu tohto kritéria úrad uvádza:

- Celý rozsah práv a povinností k prideleným číslam z číselnej množiny a súčasne aj k prideleným frekvenciám potrebným na pokrytie služieb vo verejných mobilných telefónnych sieťach majú výlučne spoločnosti T-Mobile Slovensko, Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia, ktoré sú vlastníkami, správcami, prevádzkovateľmi a potenciálnymi prenajímateľmi verejnej mobilnej telefónnej siete.
- Vybudovanie vlastnej verejnej mobilnej telefónnej siete iným podnikom nie je objektívne možné, táto sieť nie je ľahko duplikovateľná vzhľadom k tomu, že úrad nemôže prideliť voľné frekvencie pre ďalšieho mobilného operátora potrebné na zriadenie porovnateľnej verejnej mobilnej telefónnej siete, pretože boli rozdelené medzi už existujúcich operátorov a v súčasnosti úrad ani neplánuje vypísať výberové konanie na pridelenie frekvencií potrebných na poskytovanie verejných mobilných telefónnych služieb.
- Bez prepojenia do verejnej mobilnej telefónnej siete by došlo k obmedzeniu súťaže na trhu maloobchodných služieb.

Poskytovať prenos hlasu, dát či pripojenie do internetu prostredníctvom verejnej mobilnej telefónnej siete v Slovenskej republike môžu iba spoločnosti Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko, nakoľko v Slovenskej republike majú iba tieto spoločnosti pridelené frekvencie, na základe ktorých vlastnia a prevádzkujú verejnú mobilnú telefónnu sieť. Na veľkoobchodnom trhu č. 9 teda pôsobia len tieto 3 podniky.

Na základe vyššie uvedených skutočností úrad dospel k záveru, že verejné mobilné telefónne siete spoločností T-Mobile Slovensko, Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia sú siete, ktoré nie sú ľahko duplikovateľné.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. c) zákona o elektronických komunikáciách - existencia technologicky podmienených výhod

Úrad zastáva názor, že technologicky podmienené výhody spoločností Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko na predmetnom veľkoobchodnom trhu vyplývajú z vlastníctva, správcovstva a prevádzkovania unikátneho zariadenia - verejnej mobilnej telefónnej siete na pridelených frekvenciách. Existujúca verejná mobilná telefónna sieť prevádzkovaná spoločnosťami Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko predstavuje technologickú výhodu pre jednotlivých mobilných operátorov oproti podnikom, ktoré neprevádzkujú verejnú mobilnú telefónnu sieť. Ale vzhľadom k tomu, že ide o viac-menej porovnateľné siete, nepredstavuje sieť jedného mobilného operátora trvalú technologickú výhodu pred sieťou iného mobilného operátora.

Úrad konštatuje, že spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko pôsobia na predmetnom trhu dlhodobo a dosiahli vysoké percento pokrytia obyvateľstva a územia Slovenskej republiky signálom siete GSM či UMTS, zatiaľ čo spoločnosť Telefónica O2 Slovakia je v miernej nevýhode, lebo naďalej iba buduje svoju sieť a postupne zvyšuje svoje pokrytie územia i obyvateľstva. Samotná spoločnosť Telefónica O2 Slovakia vo svojom stanovisku uviedla, že je voči spoločnostiam T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko v nevýhode, pokiaľ ide o časový faktor pri budovaní rádiovkej časti, čo ju stavia do dočasne nevýhodnejšieho postavenia voči konkurentom.

Na základe vyhodnotenia tohto kritéria úrad zistil, že ani jeden z podnikov pôsobiacich na predmetnom relevantnom trhu nedisponuje takou trvalou technologickou výhodou v porovnaní s iným podnikom pôsobiacim na tomto trhu, aby mu to poskytovalo trvalú konkurenčnú výhodu, čo je jedným z dôvodov ukladania rovnakých povinností všetkým podnikom poskytujúcim veľkoobchodnú službu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach.

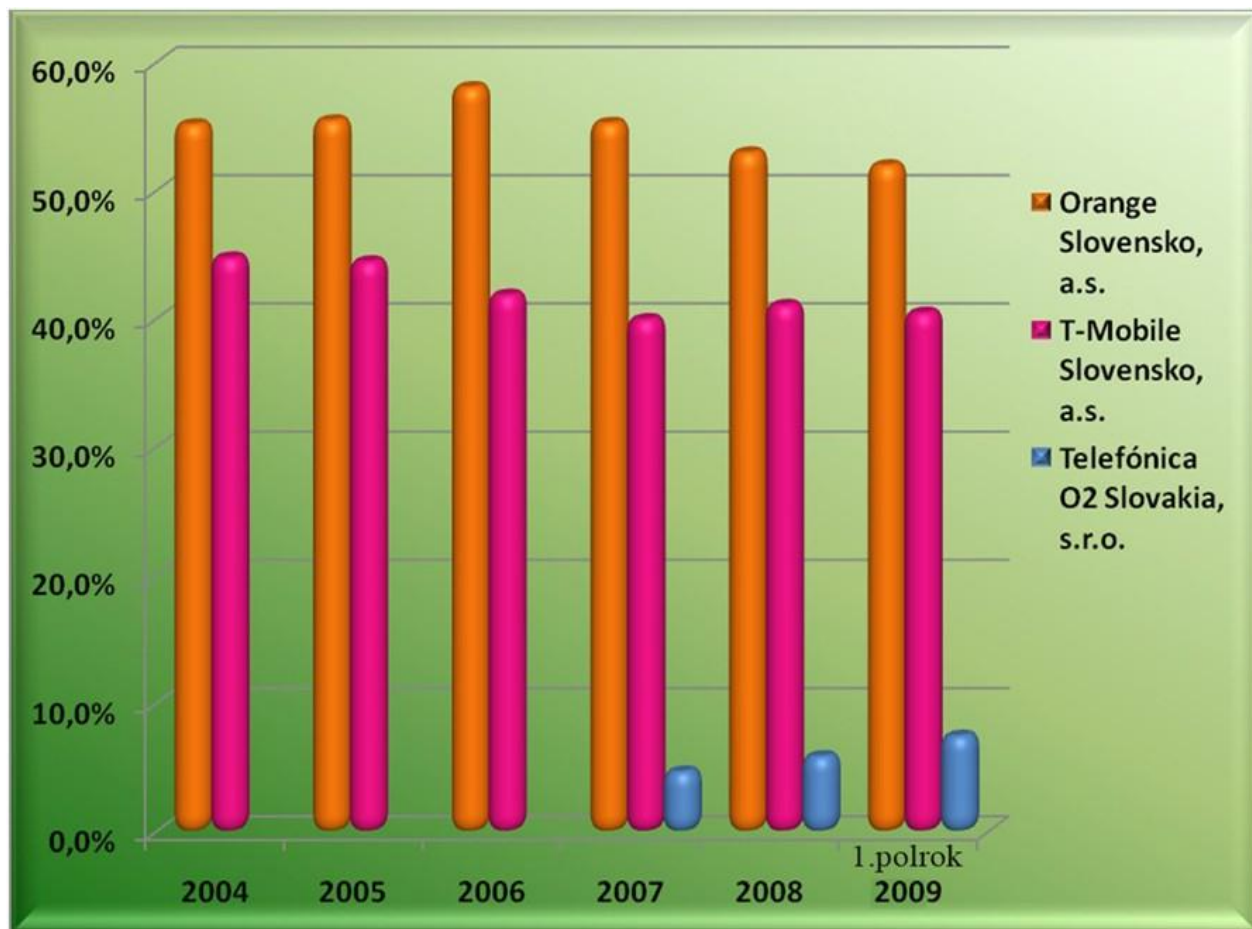
Kritérium § 16 ods. 4 písm. d) zákona o elektronických komunikáciách - zodpovedajúca vyjednávacía sila na strane dopytu

Vyjednávaciu pozíciu podnikov pôsobiacich na predmetnom trhu pri rokovaníach o podmienkach prepojenia (alebo výške terminačných poplatkov) ovplyvňuje ich postavenie podľa počtu aktívnych zákazníkov a množstva ukončených minút vo všetkých mobilných telefónnych sieťach spolu.

Úrad analyzoval **veľkosť podielu** ukončenia volaní **vo všetkých verejných** mobilných telefónnych sieťach vyjadrený počtom aktívnych zákazníkov, počtom terminovaných minút a aj

výškou dosiahnutých výnosov za ukončenie volaní v mobilnej verejnej telefónnej sieti v sledovanom období, aby zistil vyjednávaciu silu jednotlivých mobilných operátorov.

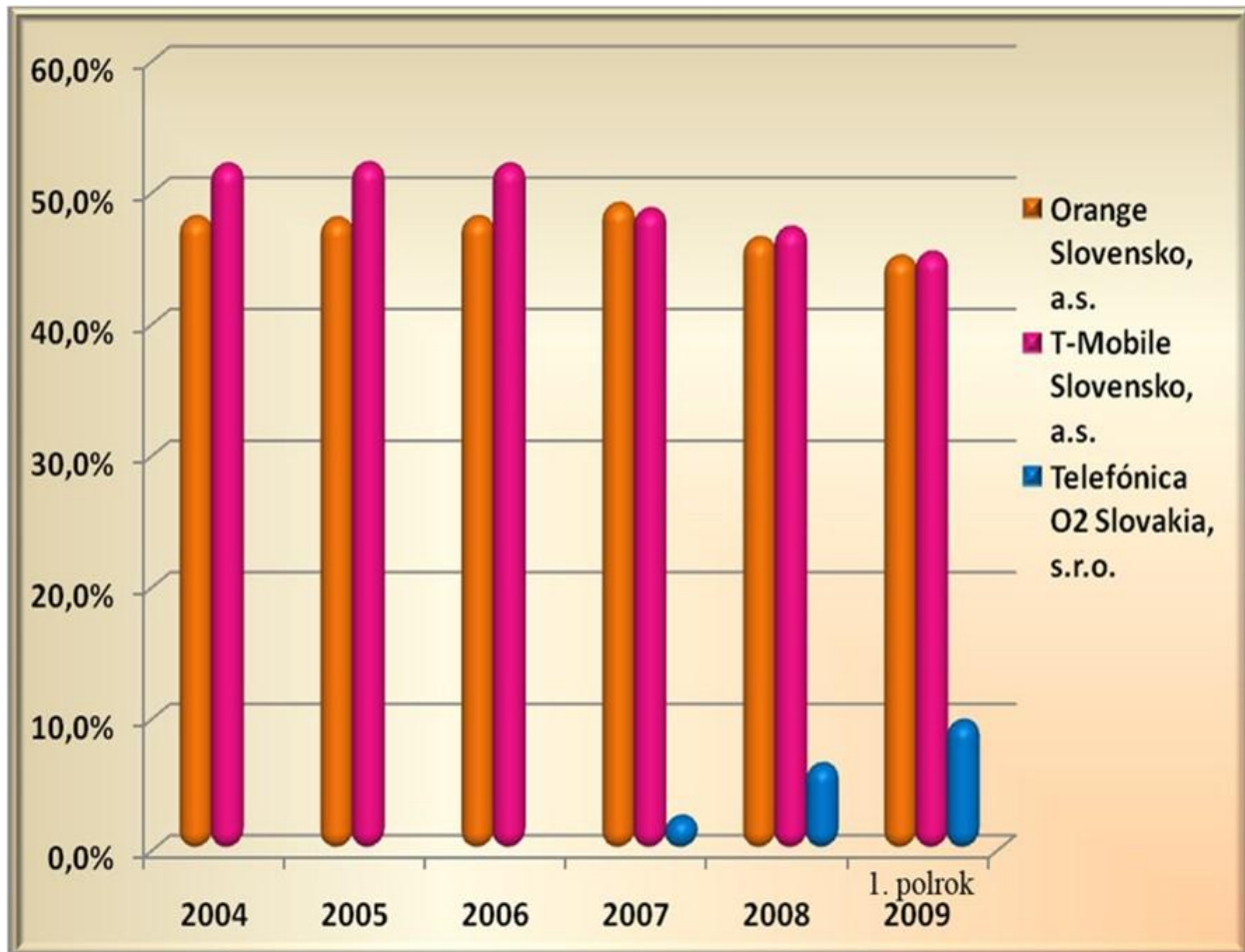
Graf č. 01: Vývoj tržových podielov podľa počtu aktívnych zákazníkov

Graf č. 01 znázorňuje vývoj tržových podielov podľa počtu aktívnych zákazníkov od 31.12.2004 do 30.06.2009. Do februára 2007 pôsobili na trhu iba dve spoločnosti (Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko) a ich tržové podiely sa podľa počtu aktívnych zákazníkov pohybovali u spoločnosti T-Mobile Slovensko od 44,8% k 31.12.2004 do 41,9% k 31.12.2006 a u spoločnosti Orange Slovensko od 55,2% k 31.12.2004 do 58,1% k 31.12.2006.

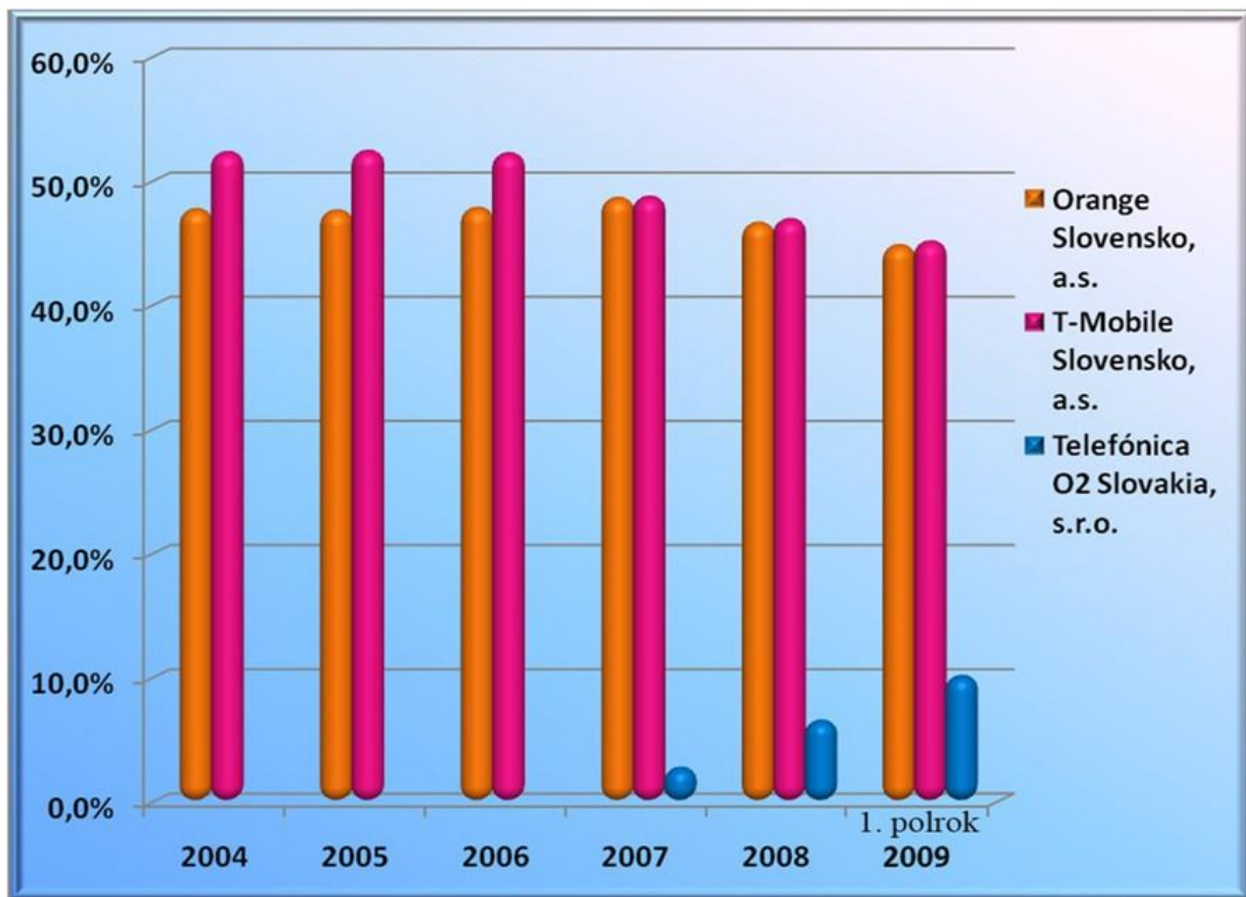
Od roku 2007 na veľkoobchodnom trhu č. 9 pôsobí aj spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, ktorá mala na konci roka 2007 tržový podiel podľa počtu aktívnych zákazníkov 4,7%, pričom jej konkurenti na trhu zaznamenali k 31.12.2007 mierne poklesy tržových podielov. Spoločnosti Orange Slovensko mierne klesol jej tržový podiel na 55,3% a spoločnosti T-Mobile Slovensko klesol jej tržový podiel na 40,0%. K 31.12.2008 podiel spoločnosti Telefónica O2 Slovakia mierne stúpol na 5,9%, spoločnosti T-Mobile Slovensko podiel tiež mierne stúpol na 41,1% a podiel spoločnosti Orange Slovensko naopak mierne klesol na 53,0%. K 30.06.2009 tržové podiely spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko opäť mierne klesli, u spoločnosti T-Mobile Slovensko na 40,5% a u spoločnosti Orange Slovensko na 52,0%. Naopak spoločnosti Telefónica O2 Slovakia tržový podiel podľa počtu aktívnych zákazníkov k 30.06.2009 mierne stúpol na 7,5%, ale naďalej zostáva výrazne najnižší (5 násobne menší ako podiel spoločnosti T-Mobile Slovensko a 6,9 násobne menší ako podiel spoločnosti Orange Slovensko).

Graf č. 02: Vývoj trhového podielu podľa počtu terminovaných minút

Graf č. 02 znázorňuje vývoj trhových podielov podľa počtu terminovaných minút od roku 2004 do 30.06.2009. Za toto celé sledované obdobie, dokonca ani po vstupe tretieho mobilného operátora na trh, neklesol trhový podiel vypočítaný na základe počtu terminovaných minút ani spoločnosti Orange Slovensko a ani spoločnosti T-Mobile Slovensko pod úroveň 45,0%. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia mala ku koncu roka 2007 trhový podiel vypočítaný na základe terminovaných minút len necelé 2,4%, čo bol v porovnaní s oboma väčšími operátormi 20 násobne menší podiel, vzhľadom k tomu, že spoločnosť T-Mobile Slovensko dosiahla ku koncu roka 2007 48,6% a spoločnosť Orange Slovensko 49,0% trhový podiel vypočítaný na základe počtu terminovaných minút. Ku koncu roka 2008 trhový podiel spoločnosti Telefónica O2 Slovakia mierne stúpol na 6,4% a ostatným spoločnostiam trhové podiely mierne klesli, spoločnosť T-Mobile Slovensko dosahovala k 31.12.2008 47,2% a spoločnosť Orange Slovensko k tomu istému dátumu 46,4% trhový podiel. Podľa kritéria počtu terminovaných minút mala spoločnosť Telefónica O2 Slovakia na predmetnom trhu výrazne najnižší trhový podiel a napriek tomu, že jej za posledný rok mierne stúpol, stále bol viac ako 7 násobne menší, ako mali na predmetnom trhu jej konkurenti. Trhový podiel spoločnosti Telefónica O2 Slovakia vypočítaný podľa počtu terminovaných minút k 30.06.2009 opäť mierne stúpol na 9,7%, čo predstavuje takmer 4,5 násobne menší podiel ako dosahujú jej konkurenti, vzhľadom k tomu, že spoločnosť Orange Slovensko mala k 30.06.2009 trhový podiel na úrovni 45,0% a spoločnosť T-Mobile Slovensko na úrovni 45,3%.

Graf č. 03: Vývoj trhového podielu podľa výšky výnosov za ukončenie volaní v mobilnej verejnej telefónnej sieti

Graf č. 03 znázorňuje vývoj trhových podielov podľa počtu dosiahnutých výnosov za ukončenie volaní v mobilnej verejnej telefónnej sieti od roku 2004 do 30.06.2009. Kým na predmetný trh nevstúpila spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, tak do konca roka 2006 spoločnosť T-Mobile Slovensko dosahovala trhovú podiel stabilne v rozpätí 52,2% – 52,4% a spoločnosť Orange Slovensko v rozpätí 47,6% – 47,8%. Až v roku 2007 nástupom spoločnosti Telefónica O2 Slovakia sa obom jej konkurentom trhové podiely takmer vyrovnali, keď k 31.12.2007 mala spoločnosť T-Mobile Slovensko 48,7% a spoločnosť Orange Slovensko 48,6% trhovú podiel. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia mala k 31.12.2007 iba 2,7% trhovú podiel, čo je v porovnaní s oboma väčšími operátormi 20 násobne menej. V nasledujúcom roku k 31.12.2008 však podiel spoločnosti Telefónica O2 Slovakia stúpol na 6,5% a podiely jej konkurentov mierne klesli, podiel spoločnosti Orange Slovensko na 46,6% a podiel spoločnosti T-Mobile Slovensko na 46,9%. Napriek miernemu nárastu trhového podielu spoločnosti Telefónica O2 Slovakia bol jej trhovú podiel ku koncu roka 2008 viac ako 7 násobne menší v porovnaní s podielmi jej konkurentov. K 30.06.2009 trhovú podiel podľa dosiahnutých výnosov za ukončenie volaní v mobilnej verejnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia mierne stúpol na 10,1%, čo predstavuje 4,4 násobne menší trhovú podiel ako dosiahli jej konkurenti, vzhľadom k tomu, že podiel spoločnosti Orange Slovensko mierne klesol na 44,8% a podiel spoločnosti T-Mobile Slovensko mierne klesol na 45,1%.

Podiely spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa vyššie uvedených ukazovateľov sa ani vstupom spoločnosti Telefónica O2 Slovakia výrazne nezmenili, keďže v sledovanom období neklesli pod úroveň 40,0%.

Na základe vyššie uvedeného úrad uvádza, že spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko disponujú dostatočne vysokou vyjednávacou silou, pričom vyjednávací sila spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je obmedzená vzhľadom na jej malé trhové podiely vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach.

Vyjednávaciu silu porovnateľnú so spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko z hľadiska trhových podielov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach má najväčší pevný slovenský operátor spoločnosť Slovak Telekom, a.s. Vyjednávací sila ostatných spoločností pôsobiacich na trhu pevnej verejnej telefónnej služby je zanedbateľná, vzhľadom na ich počet koncových užívateľov.

Z uvedeného vyplýva, že mobilní operátori s veľkým počtom koncových užívateľov (spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko) majú väčšiu vyjednávaciu silu ako alternatívni pevní operátori, prípadne spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, ktorá vstúpila na trh v roku 2007 (a ešte stále výrazne zaostáva za svojou konkurenciou v počte svojich zákazníkov, počte terminovaných minút a aj vo výške výnosov z terminácie volaní vo svojej sieti).

Tvrdenie úradu potvrdzuje aj skutočnosť, že napriek § 28 zákona o elektronických komunikáciách, podľa ktorého je poskytovateľ povinný viesť rokovania o prepojení sietí a prepojiť siete v primeranej lehote a za primeraných podmienok, doposiaľ spoločnosť Telefónica O2 Slovakia ako jediná nemá uzatvorený dodatok k zmluve o prepojení sietí na rok 2009 ani so spoločnosťou T-Mobile Slovensko a ani so spoločnosťou Orange Slovensko, pričom jediným sporným bodom je cena za ukončenie volania.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. g) zákona o elektronických komunikáciách - úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu predstavujú zníženie jednotkových nákladov v dôsledku vysokého objemu produkcie. Využívanie úspor z rozsahu je príznačné pre sektor elektronických komunikácií. Vysoké investičné náklady súvisiace so zriadením a prevádzkovaním verejných mobilných sietí sa rozpočítavajú na príslušný objem prenesenej prevádzky. Pozitívny dopad úspor z rozsahu sa prejavuje tým, že s rastúcou prevádzkou siete sa znižujú jednotkové náklady a až do chvíle, kedy je potrebné ďalšie rozšírenie siete.

Efektívne rozšírenie siete je také, pri ktorom nenastane nárast jednotkových nákladov. Vzhľadom na objem prevádzky spoločností Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko, berúc do úvahy hospodárske výsledky všetkých troch spoločností na trhu (vrátane spoločnosti Telefónica O2 Slovakia) úrad konštatuje, že spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko dosahujú úspory z rozsahu pri poskytovaní verejnej mobilnej telefónnej služby v omnoho väčšom rozsahu, ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, pretože dosahujú niekoľkonásobne vyšší objem prevádzky ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, napr. viac ako 4,5 násobne väčší podiel podľa počtu terminovaných minút (pozri graf. č. 02).

Kritérium § 16 ods. 4 písm. k) zákona o elektronických komunikáciách - existencia potenciálnej konkurencie

Úrad opakovane uvádza, že vybudovanie vlastnej verejnej mobilnej siete iným podnikom nie je objektívne možné, pretože úrad nemôže prideliť voľné frekvencie pre ďalšieho mobilného operátora, vzhľadom k tomu, že už boli rozdelené medzi existujúcich operátorov a v súčasnosti úrad neplánuje vypísať výberové konanie na pridelenie frekvencií potrebných na poskytovanie verejných mobilných telefónnych služieb a nedá sa predpokladať ani vstup nového mobilného operátora na predmetný trh v časovom horizonte do obdobia vykonania najbližšej analýzy na prevádzkovanie verejnej mobilnej telefónnej siete.

Vzhľadom na charakter trhu, kde službu ukončenia volania môže poskytovať výlučne ten podnik, v ktorého sieti je volaný účastník pripojený a vzhľadom k tomu, že vstup ďalšieho mobilného operátora z dôvodu potreby pridelených frekvencií ako obmedzeného zdroja je nepravdepodobný, úrad skonštatoval, že na trhu ukončenia volaní v sieti spoločností Orange Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a T-Mobile Slovensko neexistuje potenciálna konkurencia a tak nemá vplyv na správanie týchto spoločností.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. l) zákona o elektronických komunikáciách - prekážky vstupu na relevantný trh

Prekážky vstupu ďalšieho prevádzkovateľa mobilnej verejnej telefónnej siete na predmetný relevantný trh úrad rozčlenil podľa jednotlivých kategórií na:

Strategické bariéry:

- najväčšou bariérou vstupu na predmetný trh je využitie frekvenčného spektra, ktoré je obmedzené a vstup ďalšieho operátora na predmetný trh je tým limitovaný. V pásme GSM 900 MHz a ani v pásme pre UMTS 2,1 GHz nie je možné prideliť voľné frekvencie pre ďalšieho mobilného operátora, pretože boli rozdelené medzi existujúcich operátorov. Vzhľadom na implementáciu rozhodnutia 2008/249/EC o MCA (mobile communications on board aircraft) je možné očakávať problémy s pridelením frekvencií aj vo frekvenčnom pásme GSM 1800 MHz.
- získanie administratívneho povolenia na poskytovanie služieb v mobilnej verejnej telefónnej sieti,
- veľmi silná pozícia dvoch etablovaných mobilných operátorov na trhu a od februára 2007 aj vstup tretieho mobilného operátora,
- zotrvačnosť zákazníkov pri zmene mobilného operátora,
- penetrácia trhu.

Ekonomické bariéry:

- jednorázový poplatok za právo používať pridelené frekvencie,
- vysoké kapitálové investície na zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete a súvisiace technológie,
- investičná náročnosť spojená s veľkým rizikom súvisiacim s návratnosťou investícií,

- vysoké počiatkové náklady na získanie zákazníkov (reklama, cenovo zaujímavejšie a nové druhy služieb atď.).

Časové bariéry:

- časovo náročné zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete,
- krátkosť času pre vstup a stabilizáciu nového podniku na trhu,
- krátkosť času na získanie významného počtu zákazníkov vzhľadom na návratnosť investícií a dosiahnutie konkurencieschopnosti,
- návratnosť investícií predlžuje uvedenie nových služieb s vyššou kvalitou a nižšími cenami.

Technické bariéry:

- prístup k unikátnemu zariadeniu,
- dynamika technologického vývoja a prudké zmeny v sektore elektronických komunikácií,
- zriadenie verejných mobilných telefónnych sietí.

Vzhľadom na vyššie uvedené úrad dospel k záveru, že existujúce bariéry predstavujú významné prekážky pre vstup na predmetný veľkoobchodný trh. Vzhľadom k tomu, že úrad neplánuje vyhlásenie výberového konania na ďalšieho mobilného operátora, pretože nedisponuje voľnými frekvenciami, ktoré by mu mohol pridelit', vstup ďalšieho mobilného operátora na predmetný trh v blízkej budúcnosti nie je možný.

Kritérium § 16 ods. 4 písm. m) zákona o elektronických komunikáciách - súčasný stav súťaže

Vo februári 2007 začala na predmetnom trhu prevádzku spoločnosť Telefónica O2 Slovakia a ako nový hráč na trhu bez vybudovanej vlastnej mobilnej komunikačnej siete uzavrela dohodu o národnom roamingu so spoločnosťou T-Mobile Slovensko. Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia v priebehu analýzy bola vo fáze budovania si svojej celoplošnej siete.

Každý poskytovateľ služieb na relevantnom trhu ukončenia volaní v jednotlivých verejných mobilných sieťach má 100% trhový podiel vo svojej vlastnej sieti, teda spoločnosť T-Mobile Slovensko má 100% podiel na trhu ukončenia volania vo svojej vlastnej sieti, spoločnosť Telefónica O2 Slovakia má tiež 100% podiel na trhu ukončenia volania vo svojej vlastnej sieti a rovnako spoločnosť Orange Slovensko má 100% podiel na trhu ukončenia volania vo svojej vlastnej sieti.

Na veľkoobchodnom trhu č. 9 v súčasnosti pôsobia 3 spoločnosti, ktorých vyjednávacia sila vyjadrená trhovými podielmi vo všetkých verejných mobilných sieťach vypočítanými na základe počtu aktívnych zákazníkov k 30.06.2009 bola nasledovná: spoločnosť Orange Slovensko 52,0%, spoločnosť T-Mobile Slovensko 40,5% a spoločnosť Telefónica O2 Slovakia 7,5%. Trhový podiel podľa počtu terminovaných minút predstavuje 45,0% pre spoločnosť Orange Slovensko, 45,3% pre spoločnosť T-Mobile Slovensko a 9,7% pre spoločnosť Telefónica O2 Slovakia. Trhový podiel vypočítaný podľa výnosov bol vo výške 44,8% u spoločnosti Orange Slovensko, 45,1% u spoločnosti T-Mobile Slovensko a 10,1% u spoločnosti Telefónica O2 Slovakia.

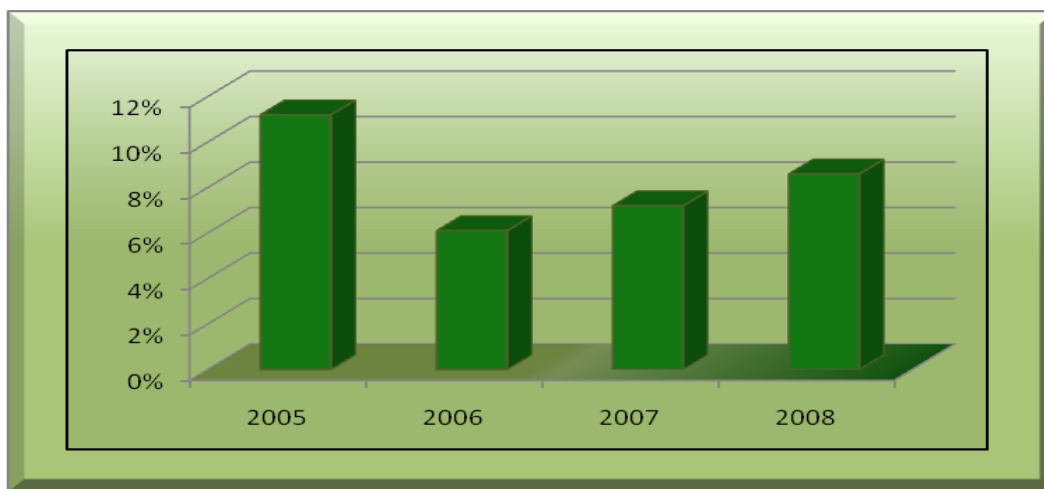
Ďalším dôležitým faktorom na veľkoobchodnom trhu č. 9 je skutočnosť, že poplatky za ukončenie volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach vyjadrené v slovenských korunách každoročne klesali.

Vývoj výšky poplatkov za ukončenie volania v období od roku 2005 až 2008:

Minútový poplatok za ukončenie volania v mobilnej sieti v Sk			
	T-Mobile Slovensko	Orange Slovensko	Telefónica O2 Slovakia
od 01.01.2005	4,265	4,265	-
od 01.01.2006	4,01	4,01	-
od 01.01.2007	3,72	3,72	3,82
od 01.01.2008	3,40	3,40	3,50

Ako vidieť z grafu č. 04 od roku 2005 do roku 2008 klesali poplatky za ukončenie volaní v spoločnostiach T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko o 11,2% v roku 2005, o 6,1% v roku 2006, o 7,2% v roku 2007 a o 8,6% v roku 2008. V spoločnosti Telefónica O2 Slovakia klesol poplatok za ukončenie volania v roku 2008 o 8,4 %. Uvedené percentá sú rátané vždy oproti predchádzajúcemu roku v slovenských korunách a prehľadne ich zobrazuje graf č. 04.

Graf č. 04: Medziročný percentuálny pokles terminačných poplatkov v spoločnostiach T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko

Napriek tomu, že ceny za ukončenie volania v jednotlivých verejných mobilných sieťach vyjadrené v slovenských korunách za minútu sa v roku 2008 oproti roku 2007 znížili o viac ako 8 %, tie isté terminačné poplatky prepočítané na eurá za minútu majú naopak rastúci trend, čo je spôsobené posilňovaním výmenného kurzu slovenskej koruny voči euru v sledovanom období. Začiatkom júla 2008 Rada Európskej únie na úrovni ministrov financií členských štátov Európskej únie stanovila neodvolateľný prepočítavací koeficient medzi eurom a slovenskou korunou, tzv. konverzný kurz na úrovni 1 € = 30,1260 Sk a v súlade s predchádzajúcim rozhodnutím Rady, Slovenská republika sa dňom 01.01.2009 stala súčasťou eurozóny, v poradí 16. krajinou Európskej únie, ktorá používa spoločnú menu euro. Úrad na základe vyššie uvedeného nepovažuje vplyv posilňovania slovenskej koruny v období od roka 2005 do roku

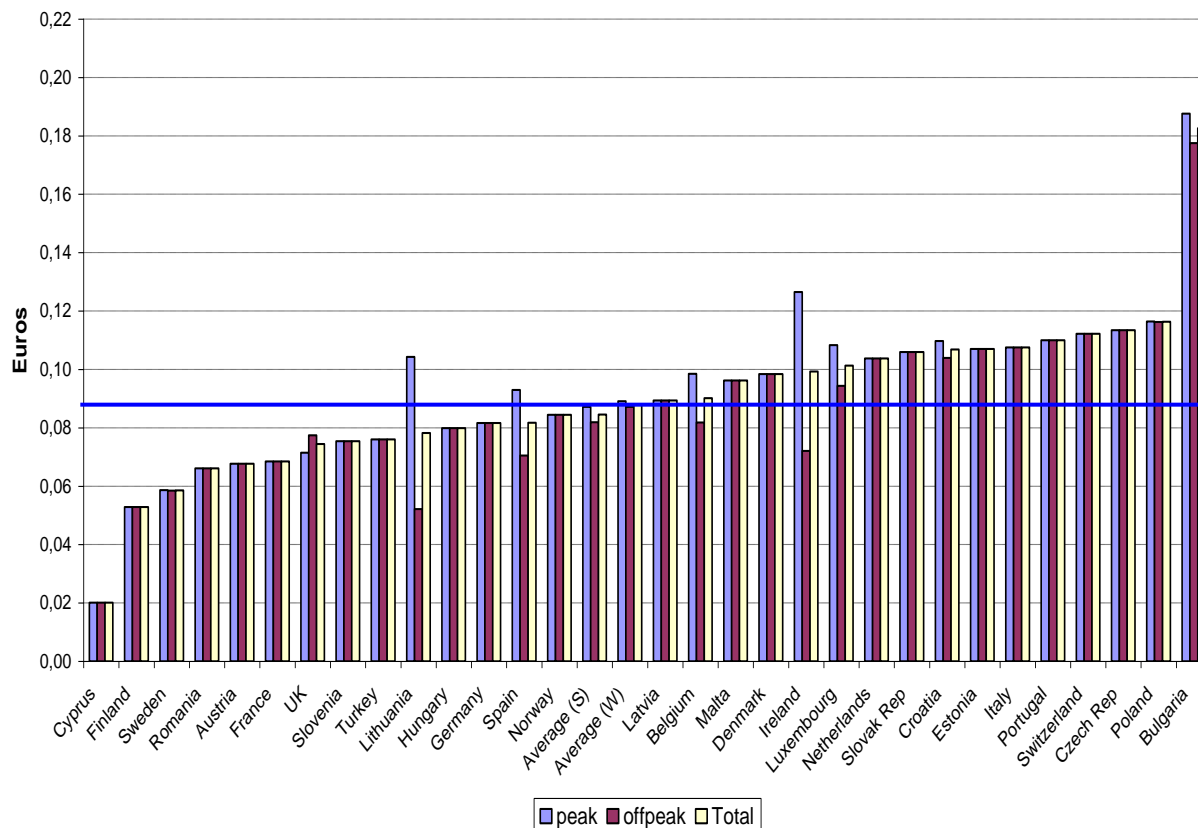
2008 na súčasnú výšku poplatkov za ukončenie volania v mobilných verejných telefónnych sieťach, a jej posudzovanie z pohľadu do budúcnosti, za tak významný, aby mal dôvod neuložiť cenovú reguláciu na tomto trhu. Zníženie poplatkov za ukončenie volania vo verejných mobilných telefónnych sieťach by malo mať pozitívny vplyv na maloobchodné ceny hlasových volaní do verejných mobilných telefónnych sietí, čo by bolo prínosom pre koncových užívateľov.

Európska skupina regulátorov - European Regulators Group (ďalej len „ERG“) na svojej verejne dostupnej web-stránke zverejnila jednoduchý a vážený priemer výšky poplatku za ukončenie volania v mobilných sieťach v členských štátoch ERG k 01.01.2008. Terminačné poplatky v Slovenskej republike sa od začiatku roka 2005 nedelia na silnú (peak) alebo slabú (off-peak) prevádzku.

Priemerný minútový poplatok za ukončenie volania v mobilnej sieti k 01.01.2008 v eurách			
	Silná prevádzka (Peak)	Slabá prevádzka (Off-peak)	Spolu (Total)
Jednoduchý priemer	0,0872	0,0814	0,0846
Vážený priemer	0,0891	0,0872	0,0881

Graf č. 05: Grafické porovnanie terminačných poplatkov uverejnený ERG k 01.01.2008:

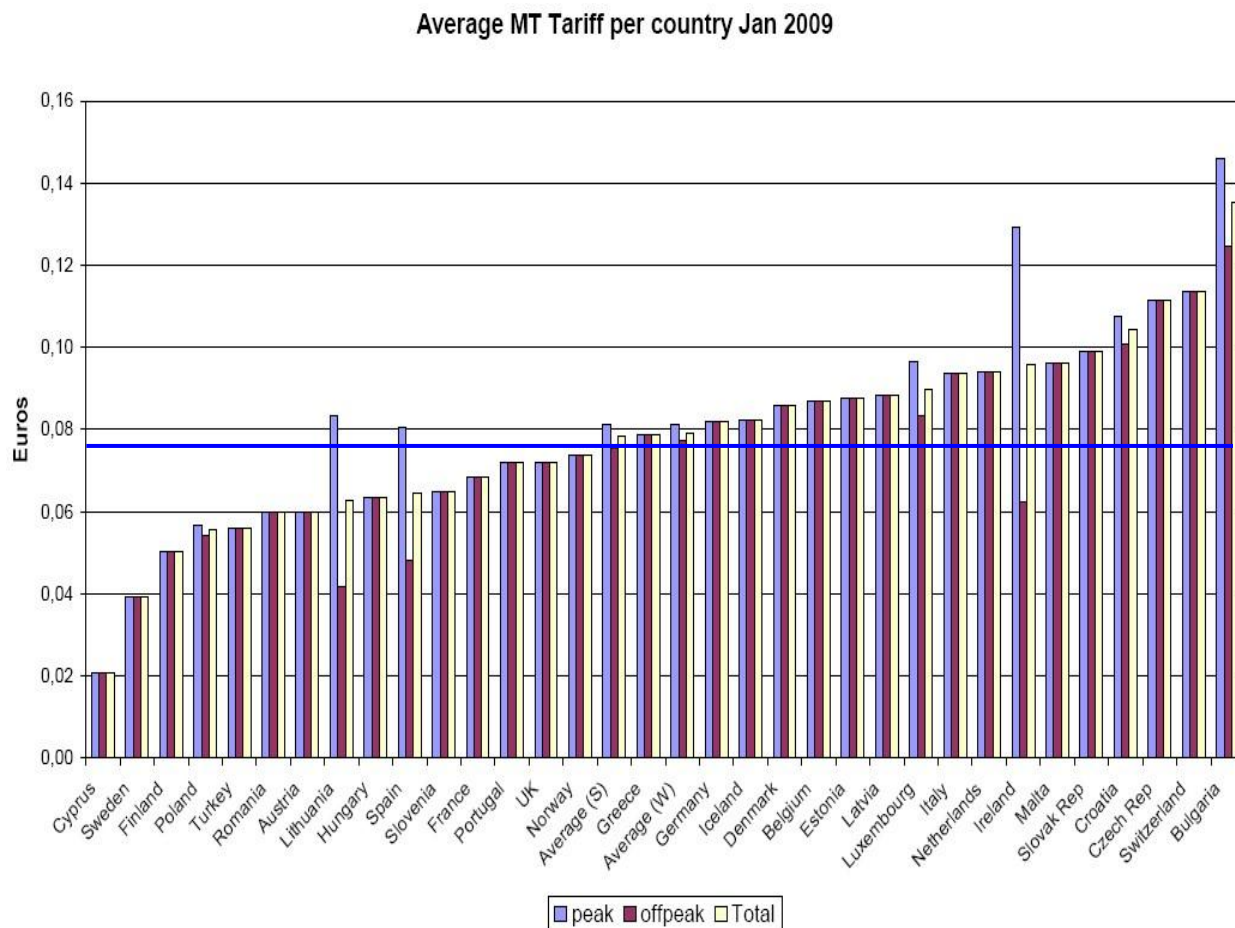
Average MT Tariff per country Jan 2008

V máji 2009 ERG na plenárnom zasadnutí schválila a zverejnila priemerné výšky poplatkov za ukončenie volania v mobilných sieťach v členských štátoch ERG k 01.01.2009:

Priemerný minútový poplatok za ukončenie volania v mobilnej sieti k 01.01.2009 v eurách			
	Silná prevádzka (Peak)	Slabá prevádzka (Off-peak)	Spolu (Total)
Jednoduchý priemer	0,0812	0,0755	0,0783
Vážený priemer	0,0810	0,0774	0,0792

Graf č. 06: Grafické porovnanie terminačných poplatkov uverejnený ERG k 01.01.2009:

K 01.01.2009 boli terminačné poplatky v Slovenskej republike vyjadrené v eurách o 1,95 centa vyššie oproti priemeru krajín ERG v sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko a o 2,37 centa vyššie v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia.

K dohode o výške terminačných poplatkov na rok 2009 medzi spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko na strane jednej a spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia na strane druhej doposiaľ nedošlo. Rokovania o poplatkoch za ukončenie volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach sa začali v auguste 2008. Prvá navrhovaná cena za ukončenie volania v sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko navrhovaná týmito mobilnými

operátormi bola na úrovni 0,0996 EUR/min (3,00 Sk/min), čo spoločnosť Telefónica O2 Slovakia odmietla a navrhla cenu za ukončenie volania na úrovni 0,0697 EUR/min (2,10 Sk/min) v sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko a 0,0963 EUR/min (2,90 Sk/min) za ukončenie volaní v mobilnej verejnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, čo odmietli spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko. Asymetria v návrhu spoločnosti Telefónica by predstavovala 0,0266 EUR/min (0,80 Sk/min).

Koncom novembra 2008 spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko podpísali dohodu o postupnom znižovaní poplatkov za ukončenie volaní vo svojich mobilných verejných telefónnych sieťach (glide path) na úrovni:

0,0987 EUR / min (2,97 Sk/min) od 01.01.2009 – 30.09.2009

0,0830 EUR / min (2,50 Sk/min) od 01.10.2009 – 30.09.2010

0,0715 EUR / min (2,15 Sk/min) od 01.10.2010 – 31.12.2010

Spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko majú podpísané dohody o cene za ukončenie volania aj so všetkými fixnými operátormi, s ktorými sú prepojené.

Koncom roka 2008 boli návrhy spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko na úrovni 0,0987 EUR/min (2,97 Sk/min) za ukončenie volania v ich verejných mobilných telefónnych sieťach a na úrovni 0,1052 EUR/min (3,17 Sk/min) za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia a návrh spoločnosti Telefónica O2 Slovakia bol na úrovni 0,078 EUR/min (2,35 Sk/min) za ukončenie volania v sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko a na úrovni 0,1029 EUR/min (3,10 Sk/min) za ukončenie volania v mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia, čo by znamenalo asymetriu 0,0249 EUR/min (0,75 Sk/min). K dohode o cenách za ukončenie volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach medzi mobilnými operátormi na týchto navrhovaných cenových úrovniach nedošlo.

Vzhľadom k tomu, že do konca roka 2008 nedošlo k dohode o výške poplatkov za ukončenie volaní v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, mobilní operátori si navzájom deklarovali, že od 01.01.2009 si budú účtovať ceny za prepojenie sietí v takej výške ako účtujú ostatným podnikom, s ktorými uzavreli dodatky k zmluvám o prepojení sietí.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia má k dnešnému dňu podpísanú dohodu o cene za ukončenie volaní v jej sieti na úrovni 0,1029 EUR/min (3,10 Sk/min) s dvomi pevnými operátormi spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. a spoločnosťou GTS Slovakia, a.s.

V ďalšom návrhu spoločnosti T-Mobile Slovensko zo 06.07.2009 boli navrhované ceny za ukončenie volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach spoločností T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko vo výške 0,0987 EUR/min (2,97 Sk/min) od 01.01.2009, 0,0830 EUR/min (2,50 Sk/min) od 01.06.2009 a 0,0767 EUR/min (2,31 Sk/min) od 01.09.2009 a navrhované ceny za ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia vo výške 0,1029 EUR/min (3,10 Sk/min) od 01.01.2009, 0,0873 EUR/min (2,63 Sk/min) od 01.06.2009, 0,0930 EUR/min (2,80 Sk/min) od 01.07.2009 a 0,0867 EUR/min (2,61 Sk/min) od 01.09.2009, čo znamená od 01.07.2009 asymetriu vo výške 0,0904 EUR/min (0,30 Sk/min). Ani táto ponuka napokon neskončila podpísaním dohody medzi spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko na jednej strane a spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia na strane druhej.

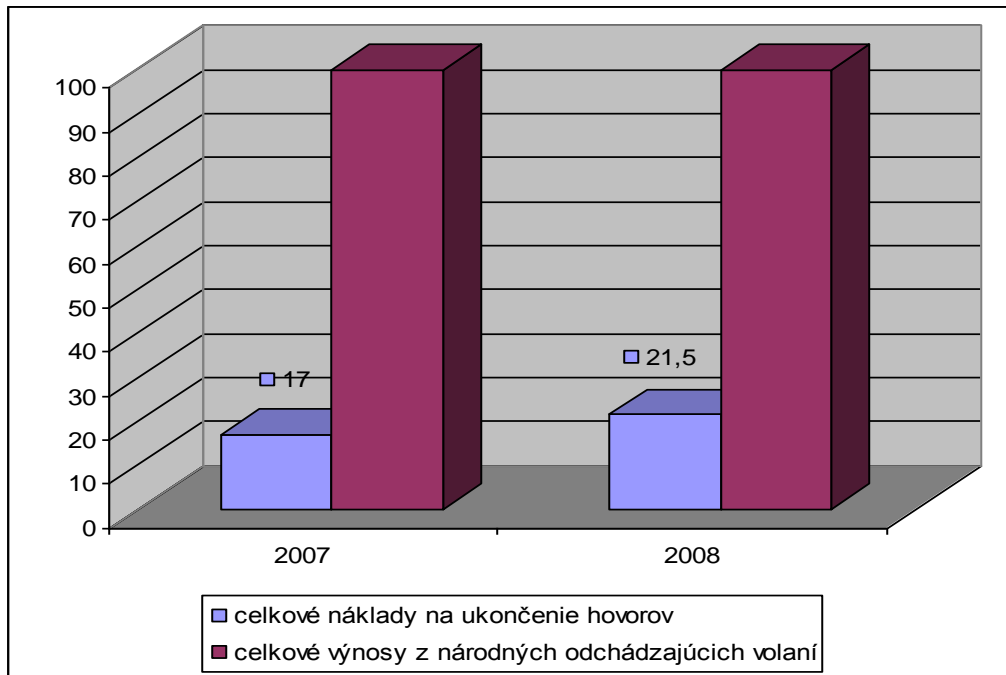
Na poslednom rokovaní koncom júla 2009 sa spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko dohodli, že od 01.09.2009 do konca roka 2009 budú účtovať ceny za ukončenie volaní v sieti spoločnosti Orange Slovensko a v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko na úrovni 0,0830 EUR/min (2,50 Sk/min). Spoločnosti Telefónica O2 Slovakia bola od 01.08.2009 navrhnutá 40 halierová asymetria, čiže cena za ukončenie volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia by bola od začiatku roka 2009 do 31.07.2009 na úrovni 0,1029 EUR/min, (3,10 Sk/min), v mesiaci august 0,1119 EUR/min (3,37 Sk/min,) a od 01.09.2009 do konca roka 2009 na úrovni 0,0963 EUR/min (2,90 Sk/min), pričom spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko by so spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia uzavreli dohodu o výške poplatku za ukončenie volania v ich sieti od začiatku roka až po začiatok septembra na úrovni 0,0987 EUR/min (2,97 Sk/min). Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia nakoniec k podpísaniu predmetných dohôd nepristúpila.

Vzhľadom na dlhodobú a pretrvávajúcu neexistenciu dohody o cenách za prepojenie a možnosť ohrozenia záujmov koncových užívateľov úrad vydaním predbežného opatrenia č. 1324/14/2009 zo dňa 31.07.2009 určil výšku poplatkov za prepojenie – ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, ktoré si majú vzájomne účtovať spoločnosti Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia a vydaním predbežného opatrenia č. 1325/14/2009 zo dňa 31.07.2009 určil výšku poplatkov za prepojenie – ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, ktoré si majú vzájomne účtovať spoločnosti T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia. Na základe uvedených rozhodnutí o predbežnom opatrení sú spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko povinné účtovať spoločnosti Telefónica O2 Slovakia za prepojenie cenu 0,0792 EUR/min (2,39 Sk/min) a spoločnosť Telefónica O2 Slovakia uvedeným spoločnostiam cenu 0,0925 EUR/min (2,79 Sk/min). Tieto ceny si majú účtovať od 01.08.2009 až do právoplatného ukončenia konania vo veci samej, alebo až do uzavretia zmluvy o prepojení podľa § 28 zákona o elektronických komunikáciách na rok 2009. Spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko podali voči predmetným predbežným rozhodnutiam v zákonnej lehote rozklad.

Výška ceny za ukončenie minúty volania v sieťach spoločností Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko vychádza z váženého priemeru cien za ukončenie volania v mobilných sieťach na trhoch 32 európskych štátov k 01.01.2009, uverejneného v dokumente Skupiny európskych regulátorov MTR Benchmark Snapshot - ERG (09) 23_final_090604. Asymetria vo výške 0,0133 EUR/min (0,40 Sk/min) v prospech spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je dočasným riešením v záujme dosiahnutia rozvoja efektívnej súťaže na trhu mobilnej komunikácie v Slovenskej republike.

Náklady na ukončenie národných odchádzajúcich volaní (všetkých 3 mobilných operátorov spolu) do všetkých verejných telefónnych sietí v roku 2007 predstavovali 17% z celkových výnosov z odchádzajúcich národných volaní dosiahnutých všetkými tromi mobilnými operátormi spolu (vrátane volaní vo vlastnej sieti). Inak povedané, súčet všetkých terminačných poplatkov zaplatených všetkými tromi mobilnými operátormi spolu za ukončenie národných odchádzajúcich volaní v roku 2007 predstavoval 17% zo všetkých výnosov z národných odchádzajúcich volaní. V roku 2008 nastal mierny nárast a súčet všetkých terminačných poplatkov zaplatených všetkými tromi mobilnými operátormi spolu za ukončenie národných odchádzajúcich volaní predstavoval už 21,5% zo všetkých výnosov z národných odchádzajúcich volaní, čo je graficky znázornené na nasledujúcom grafe č. 07.

Graf č. 07. Percentuálne vyjadrenie výšky nákladov na ukončenie národných odchádzajúcich volaní z celkového počtu výnosov z národných odchádzajúcich volaní z verejnej mobilnej telefónnej siete.

Závažným faktorom na predmetnom trhu je využitie frekvenčného spektra, ktoré patrí medzi obmedzené zdroje. Vzhľadom k tomu, že úrad neplánuje vyhlásenie výberového konania na ďalšieho mobilného operátora, pretože nemá voľné frekvencie, ktoré by mu mohol prideliť, vstup ďalšieho mobilného operátora na predmetný trh momentálne nie je možný.

Na základe posúdenia kritérií podľa § 16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, úrad dospel k týmto záverom:

- Službu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach môže poskytovať výhradne iba ten podnik, do siete ktorého je pripojený volaný účastník. Každý podnik vo vzťahu k jeho veľkoobchodnej ponuke ukončenia volania v jeho vlastnej sieti má 100 % podiel na trhu a vzhľadom na nezastupiteľnosť tejto ponuky mu nemôže konkurovať na predmetnom relevantnom trhu žiaden iný podnik. Z uvedeného vyplýva, že aj spoločnosť T-Mobile Slovensko a aj spoločnosti Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia majú 100 % trhový podiel vo vlastnej sieti.
- Verejné mobilné telefónne siete spoločností T-Mobile Slovensko, Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia sú siete, ktoré nie sú ľahko duplikovateľné.
- Existujúca verejná mobilná telefónna sieť prevádzkovaná spoločnosťami T-Mobile Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a Orange Slovensko predstavuje síce technologickú výhodu, ale ani jeden z podnikov pôsobiacich na predmetnom relevantnom trhu nedisponuje

takou trvalou technologickou výhodou v porovnaní s iným podnikom pôsobiacim na tomto trhu, aby mu to poskytovalo trvalú konkurenčnú výhodu.

- d) Úrad porovnal vyjednávaciu silu operátorov na základe vývoja trhových podielov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa: počtu aktívnych účastníkov, počtu ukončených minút a výšky výnosov.

Spoločnosť T-Mobile Slovensko dosiahla k 31.12.2008 41,1% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 47,2% trhový podiel podľa počtu ukončených minút a 46,9% podľa výšky výnosov z ukončenia volaní vo svojej vlastnej sieti.

Spoločnosť Orange Slovensko dosiahla k 31.12.2008 53,0% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 46,4% trhový podiel podľa počtu ukončených minút a 46,6% trhový podiel podľa výšky výnosov z ukončenia volaní vo svojej vlastnej sieti.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia dosiahla k 31.12.2008 5,9% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 6,4% trhový podiel podľa počtu ukončených minút a 6,5% trhový podiel podľa výšky výnosov z ukončenia volaní vo svojej vlastnej sieti. Podstatne nižšie trhové podiely vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach na základe všetkých troch sledovaných ukazovateľov je spôsobený tým, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia vstúpila na trh až v roku 2007.

Spoločnosť T-Mobile Slovensko dosiahla k 30.06.2009 40,5% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 45,3% trhový podiel podľa počtu ukončených minút a 44,8% trhový podiel podľa výšky výnosov z ukončenia volaní vo svojej vlastnej sieti.

Spoločnosť Orange Slovensko dosiahla k 30.06.2009 52,0% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 45,0% trhový podiel podľa počtu ukončených minút a 45,1% trhový podiel podľa výšky výnosov z ukončenia volaní vo svojej vlastnej sieti.

Spoločnosť Telefónica O2 Slovakia dosiahla k 30.06.2009 7,5% trhový podiel podľa počtu aktívnych užívateľov, 9,7% podiel podľa počtu ukončených minút a 10,1% podľa výšky výnosov z ukončenia volaní vo svojej vlastnej sieti.

Na základe vyhodnotenia podielov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach úrad konštatuje, že spoločnosti T-Mobile Slovensko aj Orange Slovensko disponujú podstatne väčšou vyjednávacou silou pri rokovaníach o podmienkach prepojenia ako spoločnosť Telefónica O2 Slovakia. Vyjednávacía sila spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je obmedzená.

- g) Spoločnosti T-Mobile Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a Orange Slovensko dosahujú úspory z rozsahu, pričom spoločnosť Telefónica O2 Slovakia dosahuje výrazne nižšie úspory z rozsahu ako jej konkurenti.
- k) Na trhu ukončenia volania v sieti spoločností T-Mobile Slovensko, Telefónica O2 Slovakia a Orange Slovensko potenciálna konkurencia neexistuje, a teda nemá vplyv na správanie týchto spoločností.
- l) Vstupu ďalšieho prevádzkovateľa mobilnej verejnej telefónnej siete bránia strategické, ekonomické, časové a technické prekážky. Vzhľadom k tomu, že úrad neplánuje vyhlásenie výberového konania na ďalšieho mobilného operátora, pretože nemá voľné frekvencie, ktoré

by mu mohol pridelit', vstup ďalšieho mobilného operátora na predmetný trh v súčasnosti ani v blízkej budúcnosti nie je možný.

m) Súťaž na veľkoobchodnom trhu č. 9 neexistuje.

Úrad na základe vykonaného šetrenia a výsledkov opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 zistil, že podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách všetky z uvedených spoločností majú na veľkoobchodnom trhu č. 9 taký vplyv a také postavenie, že nie sú vystavené efektívnej súťaži a ekonomický vplyv im v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Z uvedeného vyplýva, že každá z uvedených spoločností je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, takže každá z uvedených spoločností je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania vo svojej vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti.

Spoločnosť T-Mobile Slovensko je významným podnikom na trhu ukončenia volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko.

Odôvodnenie uložených povinností:

Úrad uložením povinnosti transparentnosti spresnil rozsah informácií zo zmlúv o prepojení, ktoré je významný podnik povinný zverejniť, určil požadovanú úroveň podrobnosti ich obsahu a spôsob zverejnenia.

Zverejňovanie vyššie špecifikovaných informácií umožní, aby podniky pôsobiace na maloobchodných trhoch poskytovania hlasových služieb alebo podniky, ktoré majú záujem prepojiť sa so sieťou niektorého mobilného operátora, získali základné informácie o podmienkach poskytovania služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach.

Transparentnosť prepojenia je základným predpokladom pre zabezpečenie nediskriminácie prepojenia, ktorá je ďalšou z povinností uložených spoločnosti T-Mobile Slovensko. Základným princípom nediskriminácie je, že významný podnik je povinný uplatňovať voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu alebo ich poskytoval podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Neuloženie povinnosti nediskriminácie by mohlo mať za následok možnosť uplatňovania diskriminačných podmienok, s cieľom vylúčiť alebo obmedziť súťaž. Úrad zastáva názor, že ukončenie volaní majú významné podniky poskytovať tak fixným ako aj mobilným operátorom za tých istých podmienok, vrátane ceny. Uloženie transparentnosti a následnej nediskriminácie je účinným nástrojom na zabezpečenie rovnakých podmienok pri poskytovaní tých istých služieb.

Ďalšou z uložených povinností je povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete

a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách. Významný podnik je povinný:

- I. viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie,
- II. zabezpečiť otvorený prístup k rozhraniam, protokolom a kódovacím zariadeniam, ktoré sú potrebné na prevádzkyschopnosť služieb alebo služieb virtuálnych sietí,
- III. umožniť spoločné používanie infraštruktúry vrátane stavieb, priestorov a častí vedení,
- IV. poskytnúť špecifikované služby potrebné na prevádzkyschopnosť služieb medzi koncovými užívateľmi, vrátane poskytnutia zariadení pre služby inteligentných sietí,
- V. zabezpečiť prístup k systémom na podporu prevádzky alebo k podobným softvérovým systémom nevyhnutným na zabezpečenie efektívnej súťaže pri poskytovaní služieb,
- VI. prepojiť siete alebo sieťové prostriedky.

Podľa § 4 ods. 10 zákona o elektronických komunikáciách prepojenie je osobitný druh prístupu medzi poskytovateľmi verejných sietí. Vo vzťahu k tomuto relevantnému trhu ide o prepojenie za účelom ukončenia volania vo verejných mobilných telefónnych sieťach. Napriek tomu, že § 28 zákona o elektronických komunikáciách hovorí o povinnosti rokovať o prepojení sietí, úrad chce explicitne uložiť povinnosť viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie podľa § 21 ods. 1 písm. d) zákona o elektronických komunikáciách, pretože absencia tejto povinnosti by mohla dočasne alebo trvalo vylúčiť súťaž na trhu poskytovania mobilných hlasových služieb a uloženia tejto povinnosti má svoje opodstatnenie v dočasnej ochrane podnikov pri absencii zmluvných vzťahov týkajúcich sa prepojenia. Plnenie povinnosti zabezpečiť otvorený prístup k rozhraniam, protokolom a kódovacím zariadeniam, ktoré sú potrebné na prevádzkyschopnosť služieb alebo služieb virtuálnych sietí podľa § 21 ods. 1 písm. e) zákona o elektronických komunikáciách je nevyhnutným predpokladom pre zriadenie úspešného prepojenia sietí. Táto povinnosť sa má z časového hľadiska aplikovať skôr do budúcnosti, smerom k novým záujemcom o prepojenie s významným podnikom na trhu, resp. pri rozšírení kapacity alebo rozsahu už existujúceho prepojenia.

Uloženie povinnosti umožniť spoločné používanie infraštruktúry vrátane stavieb, priestorov a častí vedení podľa § 21 ods. 1 písm. f) zákona o elektronických komunikáciách je potrebné smerom do budúcnosti, resp. pri následnom rozširovaní existujúceho prepojenia. Jednoznačne to však musí byť stanovené ako povinnosť, aby žiadny významný podnik na tomto relevantnom trhu nemohol odmietnutím takejto povinnosti obmedzovať súťaž na trhu.

Uloženie povinnosti poskytnúť špecifikované služby potrebné na prevádzkyschopnosť služieb medzi koncovými užívateľmi, vrátane poskytnutia zariadení pre služby inteligentných sietí podľa § 21 ods. 1 písm. g) zákona o elektronických komunikáciách má zmysel a opodstatnenie vzhľadom k tomu, že aj samotná povinnosť prepojiť siete, ktorá je skôr technického charakteru, je predpokladom pre zabezpečenie prevádzkyschopnosti služieb medzi koncovými užívateľmi dvoch verejných sietí. Záujem a komfort užívateľov, v tomto prípade prevádzkyschopnosť a vzájomná dovolateľnosť, by mal byť prioritný.

Uloženie povinnosti zabezpečiť prístup k systémom na podporu prevádzky alebo k podobným softvérovým systémom nevyhnutným na zabezpečenie efektívnej súťaže pri poskytovaní služieb podľa § 21 ods. 1 písm. h) zákona o elektronických komunikáciách obsahovo len rozširuje povinnosti podľa písm. e) a f). Podporný systém je pojem veľmi široký a pokiaľ je akýkoľvek takýto systém nevyhnutný pre zriadenie a udržanie prepojenia alebo pre

prevádzku infraštruktúry potrebnej na prepojenie a vzájomnú prevádzkyschopnosť služieb, má samozrejme aj dopad na samotnú existenciu a podobu prepojenia, a tým aj na súťaž na tomto relevantnom trhu. V tomto prípade ide o zabezpečenie prístupu ku všetkým podporným systémom nevyhnutným pre zriadenie a udržanie prepojenia s inou verejnou telefónnou sieťou, teda o zabezpečenie prevádzkyschopnosti služieb medzi užívateľmi verejných sietí.

Uloženie povinnosti prepojiť siete alebo sieťové prostriedky podľa § 21 ods. 1 písm. i) zákona o elektronických komunikáciách je kľúčová. Absencia tejto povinnosti by mohla dočasne či trvale úplne vylúčiť súťaž na veľkoobchodnom trhu č. 9 a spôsobiť aj nezvratné škody niektorým podnikom, ako aj koncovým užívateľom.

Tento rozsah povinností plne korešponduje s charakterom služby terminácie poskytovanej si navzájom mobilnými operátormi, aj s prihliadnutím na výrazné slovenské národné špecifiká. Aj posledný vývoj nasvedčuje tomu, že môže dôjsť k situáciám, kedy tieto povinnosti majú význam a práve ony môžu pri absencii zmluvných vzťahov týkajúcich sa prepojenia dočasne ochrániť slabších súťažiteľov, užívateľov i samotnú súťaž na veľkoobchodnom trhu terminácie. Nepochybne k takýmto situáciám môže dôjsť aj v budúcnosti a s ohľadom najmä na ochranu súťaže na trhu mobilných hlasových služieb a na ochranu koncových užívateľov je preto potrebné vyššie uvedené povinnosti uložiť všetkým podnikom s významným vplyvom na predmetnom trhu. Úrad nepresadzuje model bezbrehého prístupu k infraštruktúre iných operátorov na predmetnom trhu, ale zastáva názor, že je potrebné tieto povinnosti uložiť práve a len z dôvodu fixácie povinnosti samotnej, t.j. aby každý operátor s významným vplyvom musel prístup k príslušným sieťovým prostriedkom umožniť, a aby to nebolo len na jeho rozhodnutí, ktoré je nepochybne formované inými strategickými záujmami ako je súťaž na trhu mobilných hlasových služieb. Uloženie tejto povinnosti vzhľadom na situáciu na predmetnom trhu, podľa sily jednotlivých podnikov, výšky cien za termináciu, či absenciu zmlúv o prepojení medzi spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia na jednej strane a spoločnosťami Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko na strane druhej je dostatočné odôvodnenie. Táto povinnosť dnes už právoplatne uložená na predmetnom trhu pomohla práve od 01.01.2009 zachovať prepojenie ostatných mobilných operátorov so spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia ako základný predpoklad súťaže a v konečnom dôsledku ochránila užívateľov.

S uložením povinnosti cenovej regulácie súvisí aj uloženie povinnosti viesť oddelenú evidenciu za účelom získania prehľadných informácií o štruktúre nákladov, výnosoch a vloženom kapitále, ktoré súvisia s poskytovaním služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach. Uvedené údaje musia vychádzať z účtovných závierok významných podnikov overených audítorom. Bez uloženia tejto povinnosti by úrad nemohol uložiť a následne skontrolovať plnenie povinnosti nákladovej orientácie, vzhľadom k tomu, že by nemal potrebné informácie o jednotlivých nákladových položkách.

Úrad uložil povinnosť nákladovej orientácie cien za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti všetkým trom významným podnikom vzhľadom k tomu, že na základe predmetnej analýzy identifikoval nasledujúce súťažné problémy na predmetnom relevantnom trhu:

- doposiaľ nedošlo k podpísaniu dodatku k zmluve o prepojení sietí medzi spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia a ďalšími dvomi mobilnými operátormi na rok 2009, pričom jediným sporným bodom je cena za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti,

- cena od 01.01.2009, na ktorej sa dohodla spoločnosť Telefónica O2 Slovakia s fixnými operátormi, spoločnosťami Slovak Telekom, a.s. a GTS Slovakia, a.s. za ukončenie volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia je na úrovni 0,1029 EUR/min (3,10 Sk/min), čiže je podstatne vyššia, ako priemerné ceny za ukončenie volania v mobilnej sieti v členských štátoch EÚ,
- spoločnosť Telefónica O2 Slovakia v čase prebiehajúcich národných konzultácií navrhovala zvýšenie miery asymetrie oproti roku 2008 z 0,0033 EUR/min (0,10 Sk/min) na úroveň 0,025 EUR/min (0,75 Sk/min), čo je 750 %-né zvýšenie asymetrie, čo neboli ochotné akceptovať spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko.

Vzhľadom na vyššie uvedené úrad považuje za potrebné uložiť povinnosť cenovej regulácie a nákladovej orientácie tak, aby zabezpečil úroveň cien za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti tak, aby tieto obsahovali iba náklady spojené s poskytovaním služby ukončenia volania, a aby do týchto cien neboli započítané aj tie náklady, ktoré nesúvisia s ich poskytovaním podľa úradom určenej metódy kalkulácie cien, ktorá bude obsahovať druhy nákladov a pravidiel ich priradenia. Úrad zohľadní aj mieru investovania významným podnikom s uznaním primeranej návratnosti vloženého kapitálu a s tým spojených rizík. Úrad je povinný zabezpečovať, aby predpísané mechanizmy návratnosti nákladov a tvorby cien významného podniku podporovali efektívnu súťaž a predstavovali prínos pre koncových užívateľov. Metódu kalkulácie cien spolu s opisom systému kalkulácie, v ktorom uvedie hlavné kategórie zoskupenia nákladov a pravidiel ich priradenia, úrad určí podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách samostatným rozhodnutím, ktoré uverejní vo vestníku.

Na záver úrad uvádza, že vzhľadom na motiváciu mobilných operátorov určovať ceny za ukončenie volania výrazne nad ich nákladmi, sa za najvhodnejší nástroj zameraný na riešenie tohto súťažného problému zo strednodobého hľadiska považuje nákladová orientácia.

Napriek zisteniam úradu, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia má výrazne nižšiu vyjednávaciu silu vyjadrenú trhovými podielmi vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach podľa počtu aktívnych zákazníkov, počtu terminovaných minút a výšky výnosov z ukončenia hlasových volaní, ako aj nižšie dosahované úspory z rozsahu v porovnaní so spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko, je postavenie spoločnosti Telefónica O2 Slovakia významné vzhľadom na jej 100% trhovú podiel na trhu ukončenia hlasového volania v sieti spoločnosti Telefónica O2 Slovakia. Úrad za najdôležitejšiu povinnosť považuje povinnosť nákladovej orientácie na zabezpečenie nákladovo orientovaných cien za ukončenie volaní v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach. Zákon o elektronických komunikáciách neumožňuje úradu regulovať ceny iným spôsobom ako uložením tejto povinnosti a určením metódy kalkulácie cien, ktorá podľa § 22 bude obsahovať druhy nákladov a pravidiel ich priradenia. Úrad podľa tohto ustanovenia vydá predmetnú metódu kalkulácie cien samostatným rozhodnutím, ktoré uverejní vo vestníku.

Všetky uložené povinnosti vychádzajú zo zisteného stavu na trhu, sú efektívne, primerané účelu a princípom regulácie, slúžia na podporu vnútorného trhu a podporujú záujmy koncových užívateľov. Úrad uložil tieto povinnosti podľa zákona o elektronických komunikáciách z dôvodu, aby na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní boli na trhu vytvorené podmienky pre vznik konkurenčného prostredia a na skutočnú podporu súťaže na tomto trhu. Ukladanie týchto povinností má za cieľ vytvorenie otvorenej a funkčnej súťaže na súvisiacom maloobchodnom

trhu hlasových volaní, vznik efektívnej konkurencie a potlačenie protisúťažného konania, ktoré by sa s najväčšou pravdepodobnosťou na tomto trhu mohlo vyskytnúť, pričom o ich odôvodnenosti, objektívnosti a primeranosti niet pochýb. Úrad považuje uloženie týchto povinností za odôvodnené a primerané stavu súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní a na riešenie potenciálnych súťažných trhových problémov. Ide o povinnosti, ktoré napĺňajú v súlade s regulačným rámcom účel ex ante regulácie a odrážajú skutočný stav na danom trhu. Uloženie všetkých povinností je v súlade so stavom súťaže a ich efekt napĺňa vyššie uvedené princípy.

Úrad na základe vykonaného šetrenia a výsledkov analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 konštatoval, že podľa § 16 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách na veľkoobchodnom trhu č. 9 nie je efektívna súťaž.

Úrad súčasne konštatoval, že podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách je na predmetnom trhu stav, pri ktorom má spoločnosť T-Mobile Slovensko významný vplyv a také postavenie na veľkoobchodnom trhu č. 9, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Na reguláciu cien za ukončenie volania zo strednodobého hľadiska sa za najvhodnejší nástroj považuje nákladová orientácia. Až uložením tejto povinnosti môže úrad zabezpečiť, aby ceny za ukončenie volania na veľkoobchodnej úrovni obsahovali iba náklady spojené s ukončením volania v sieti významného podniku, a aby do týchto cien neboli započítané tie náklady, ktoré nesúvisia s poskytovaním služby ukončenia volania. Podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad určí metódu kalkulácie cien samostatným rozhodnutím.

Uložením povinnosti nákladovej orientácie úrad sleduje hlavne spokojnosť koncových užívateľov. Cieľom úradu je, aby poplatky za zostavenie volania boli stanovené optimálne a nespôsobili vysoké maloobchodné ceny odchádzajúcich volaní poskytovaných ostatnými podnikmi.

Úrad podľa § 10 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách zaslal spoločnosti T-Mobile Slovensko opakovanú analýzu veľkoobchodného trhu č. 9, v ktorej uviedol definíciu veľkoobchodného trhu č. 9, zistenia týkajúce sa významného vplyvu na tomto trhu spolu so zistením, že spoločnosť T-Mobile Slovensko je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu č. 9. Súčasne úrad v opakovanej analýze navrhol spoločnosti T-Mobile Slovensko povinnosti podľa § 18 až 22 zákona o elektronických komunikáciách. Na vyjadrenie sa k uvedenému návrhu úrad poskytol spoločnosti T-Mobile Slovensko lehotu 30 dní. V stanovenej lehote bolo úradu doručené jej vyjadrenie.

Podľa § 8 ods. 1 písm. b) zákona o elektronických komunikáciách závery opakovanej analýzy úrad zaslal aj Protimonopolnému úradu Slovenskej republiky. Následne boli závery opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 spolu so všetkými predloženými stanoviskami, vrátane stanoviska úradu, podľa § 10 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách predložené Európskej komisii. Všetky stanoviská a dokumenty boli súčasne zverejnené na stránke Európskej komisie.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, ak úrad na základe analýzy podľa § 16 zákona o elektronických komunikáciách zistí, že na príslušnom relevantnom trhu nie

je efektívna súťaž, po skončení konzultácií podľa § 10 určí rozhodnutím významný podnik, a zároveň mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 18 až 24 a § 27. Tieto povinnosti musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť oprávnené a primerané účelu a princípom regulácie, ktorými sú podpora efektívnej súťaže a rozvoj vnútorného trhu

Podľa § 10 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách bola Európskej komisii predložená:

1. doplnená analýza veľkoobchodného trhu č. 9,
2. pripomienky k analýze všetkých zainteresovaných spoločností (vrátane spoločnosti T-Mobile Slovensko),
3. pripomienky Protimonopolného úradu Slovenskej republiky k analýze,
4. stanoviská úradu k pripomienkam všetkých spoločností i Protimonopolného úradu Slovenskej republiky k analýze.

Všetky spomenuté dokumenty boli zverejnené na verejne dostupnej stránke Európskej komisie.

Stanovisko Európskej komisie:

Európska komisia sa listom zn. SG-Greffe (2009) D/2387 zo dňa 24.04.2009 vyjadrila k procesu a výsledkom analýzy a vo svojom stanovisku uviedla, že je znepokojená neprítomnosťou cenovej regulácie na trhoch služieb ukončenia volania vo verejných mobilných telefónnych sieťach na Slovensku. Skutočnosť, že doteraz bolo určovanie sadzieb služieb ukončenia volania ponechané na obchodné rokovania, nevedla podľa Európskej komisie k sadzbám, ktoré by zohľadňovali efektívne náklady. Obchodné rokovania priniesli právnu neistotu, ktorej odrazom je aj fakt, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia nemohla dosiahnuť dohodu s ďalšími dvoma operátormi mobilných sietí. Hoci Európska komisia víta zámer úradu zaviesť v súčasnom návrhu opatrenia povinnosť nákladovej orientácie, upozornila aj na skutočnosť, že proces určovania podrobností navrhovanej metodiky účtovania nákladov bude predmetom ďalších konzultácií. Keďže navrhovaná povinnosť cenovej regulácie by sa nemusela zaviesť v blízkej budúcnosti, Európska komisia naliehavo vyzýva úrad, aby pred definitívnym zavedením povinnosti nákladovej orientácie zvážil vhodné prechodné opatrenia cenovej kontroly, ako je porovnávanie s medzinárodnými referenčnými údajmi, ktoré by sa dalo zaviesť pomerne rýchlo.

Európska komisia vo svojom stanovisku pripomenula úradu, že podľa zásady výhľadovej ekonomickej efektívnosti by sa sadzby služieb ukončenia volania mali stanoviť na základe nákladov efektívneho operátora využívajúceho efektívnu technológiu. Európska komisia zdôraznila význam metódy dlhodobých prírastkových nákladov (ďalej len "LRIC") využívajúcich súčasné náklady efektívneho operátora, a nie historické náklady, pri ktorých hrozí výrazné nadsadenie príslušných nákladov. Operátori, ktorým sa poskytuje pokrytie skutočných nákladov prostredníctvom regulovaných veľkoobchodných poplatkov, by mohli byť menej motivovaní na zvyšovanie efektívnosti a na toto neefektívne správanie by mohli doplacať koncoví užívatelia prostredníctvom vyšších maloobchodných cien. Európska komisia súčasne vyzvala úrad, aby ešte raz zvážil vhodnosť navrhovaného prístupu metódou plne alokovaných historických nákladov (ďalej len „FAHC“) a okrem toho pripomenula, že sadzby služieb ukončenia volania by za normálnych okolností mali byť symetrické a prípadná asymetria si vyžaduje primerané zdôvodnenie. Skutočnosť, že operátor má menší podiel na trhu, však môže ospravedlniť asymetrické sadzby služieb ukončenia volania len na obmedzené prechodné obdobie. Európska

komisia uviedla, že je potrebné zabezpečiť, aby asymetrické sadzby nezostávali v platnosti počas príliš dlhého obdobia, a že sadzby služieb ukončenia volania každého operátora mobilnej siete by sa po uplynutí dostatočne dlhého obdobia, umožňujúceho operátorovi prispôbiť sa podmienkam na trhu a dosiahnuť efektívnosť, mali znížiť na výšku nákladov efektívneho operátora. Na záver svojho stanoviska Európska komisia uviedla, že na základe článku 7 ods. 5 rámcovej smernice musí úrad, v čo najväčšej miere zohľadniť pripomienky ostatných národných regulačných orgánov a Európskej komisie a môže prijať výsledný návrh opatrenia, čiže vydať rozhodnutia o určení významných podnikov a uložení povinností na veľkoobchodnom trhu č. 9.

Pripomienky Európskej komisie je možné zhrnúť nasledovne:

1. naliehavá potreba cenovej regulácie a s tým súvisiace vydanie prechodného opatrenia cenovej regulácie,
2. primeranosť navrhovanej metodiky určovania nákladov a potreba súdržného európskeho prístupu. Európska komisia zdôraznila, že metóda LRIC, ktorá využíva súčasné náklady efektívneho operátora je vhodnejšia ako metóda FAHC využívajúca historické náklady, pri ktorých hrozí výrazné nadsadenie týchto nákladov.

Stanovisko úradu k bodu 1:

V rámci riešenia sporu medzi podnikmi a vzhľadom na dlhodobú a pretrvávajúcu neexistenciu dohody o cenách za prepojenie a možnosť ohrozenia záujmov koncových užívateľov úrad vydaním predbežného opatrenia č. 1324/14/2009 zo dňa 31.07.2009 určil výšku poplatkov za prepojenie – ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, ktoré si majú vzájomne účtovať spoločnosti Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia a vydaním predbežného opatrenia č. 1325/14/2009 zo dňa 31.07.2009 určil výšku poplatkov za prepojenie – ukončenie volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, ktoré si majú vzájomne účtovať spoločnosti T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia od 01.08.2009. Na základe uvedených rozhodnutí o predbežnom opatrení sú spoločnosti Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko povinné účtovať spoločnosti Telefónica O2 Slovakia za prepojenie cenu 0,0792 EUR/min (2,39 Sk/min) a spoločnosť Telefónica O2 Slovakia uvedeným spoločnostiam cenu 0,0925 EUR/min (2,79 Sk/min). Tieto ceny si majú účtovať až do právoplatného ukončenia konania vo veci samej alebo až do uzavretia zmluvy o prepojení podľa § 28 zákona o elektronických komunikáciách na rok 2009. Spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko podali voči predmetným predbežným rozhodnutiam v zákonnej lehote rozklad.

Stanovisko úradu k bodu 2:

Úrad si je vedomý naliehavosti cenovej regulácie, a preto navrhuje v predmetnej analýze uložiť významnému podniku na trhu okrem iných povinností aj povinnosť nákladovej orientácie podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách. Podľa § 22 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, ak úrad podľa ods. 1 určí metódu kalkulácie cien na podporu regulácie cien, úrad zverejní opis systému kalkulácie cien, v ktorom uvedie aspoň hlavné kategórie zoskupenia nákladov a pravidiel ich priradenia.

Úrad v žiadnom prípade nepovažuje metódu FAHC za metódu, ktorá môže v plnom rozsahu nahradiť metódu LRIC, vzhľadom na používanie historických nákladov v metóde FAHC a na používanie súčasných nákladov efektívneho operátora v metóde LRIC. Keď úrad na základe analýzy predmetného relevantného trhu dospel k záveru, že je potrebné na podporu efektívnej

súťaže ako aj na zabezpečenie ochrany záujmov koncových užívateľov uložiť na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach povinnosť nákladovej orientácie, dôsledne zvažoval akú metódu kalkulácie cien uloží. Na zakúpenie modelu LRIC pre verejné mobilné telefónne siete nemá úrad v súčasnosti voľné finančné prostriedky. Úrad zastáva názor, že aj použitím inej metódy ako LRIC je možné prispieť k rozvoju konkurenčného prostredia pri poskytovaní mobilných elektronických komunikačných služieb na Slovensku.

Podľa § 10 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách úrad v čo najväčšej možnej miere zohľadní stanovisko Európskej komisie a národných regulačných orgánov.

Na základe výsledkov opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 úrad dospel k záveru, že na vymedzenom relevantnom trhu nie je efektívna súťaž podľa § 16 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách. Listom č. 877/14/2009 zo dňa 30.04.2009 úrad oznámil spoločnosti T-Mobile Slovensko, že na základe záverov opakovanej analýzy začína správne konanie vo veci určenia spoločnosti T-Mobile Slovensko za významný podnik podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a uloženia povinností podľa § 18 až 22 zákona o elektronických komunikáciách na veľkoobchodnom trhu č. 9 a zároveň podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 32 a § 34 a ďalších správneho poriadku požiadal spoločnosť T-Mobile Slovensko ako účastníka správneho konania, aby sa k predmetu konania vyjadrila, navrhla dôkazy, prípadne ich doplnila. Toto oznámenie spoločnosť T-Mobile Slovensko prevzala dňa 06.05.2009 a na vyjadrenie jej úrad stanovil lehotu 10 dní od doručenia.

Podľa § 33 ods. 1 v spojení s § 32 ods. 2, § 34 a ďalších správneho poriadku sa spoločnosť T-Mobile Slovensko listom č. 1004/14/2009 zo dňa 18.05.2009, ktorý bol úradu doručený dňa 19.05.2009, vyjadrila k predmetu správneho konania a aj k výsledkom šetrenia. Toto vyjadrenie spoločnosť T-Mobile Slovensko doplnila v reakcii na výzvu pred vydaním rozhodnutia v predmetnej veci listom č. 1057/14/2009 zo dňa 02.06.2009, ktorý bol úradu doručený dňa 04.06.2009.

Spoločnosť T-Mobile Slovensko vo svojich vyjadreniach k začatiu správneho konania a k výzve pred vydaním rozhodnutia uviedla nasledujúce pripomienky:

Vo vyjadrení k začiatku správneho konania sa spoločnosť T-Mobile Slovensko uviedla, že sa k jednotlivým oblastiam analýzy trhu (predovšetkým k otázke definovania trhu a určenia kritérií SMP) dostatočne vyjadrila už vo svojom stanovisku k analýze trhu (list zo dňa 27.11.2008) a na svojich vyjadreniach a pripomienkach zaslaných úradu, ktoré neboli úradom akceptované, spoločnosť T-Mobile Slovensko trvá aj naďalej.

Stanovisko úradu:

Podľa § 10 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad v čo najväčšej možnej miere zohľadní stanovisko dotknutého podniku. Úrad si preštudoval vyjadrenie spoločnosti T-Mobile Slovensko k analýze veľkoobchodného trhu č. 9 a zohľadnil v čo najväčšej možnej miere jej pripomienky a analýzu v týchto častiach zmenil, prípadne doplnil a takto upravenú analýzu spolu so stanoviskom úradu k vyjadreniam spoločnosti T-Mobile Slovensko k analýze zaslal na nadnárodné konzultácie Európskej komisii.

K definícii trhu a určaniu kritérií významného podniku nemala žiadne pripomienky ani Európska komisia, ktorá je najväčším garantom regulácie v Európskej únii.

Spoločnosť T-Mobile Slovensko sa vo vyjadrení sa k začiatku správneho konania priamo vyjadrila k nasledujúcim bodom uvedeným v analýze predmetného relevantného trhu:

- (a) povinnosť nákladovej orientácie
- (b) zosúladenie povinnosti nákladovej orientácie a povinnosti oddelenej evidencie
- (c) časová lehota na implementáciu.

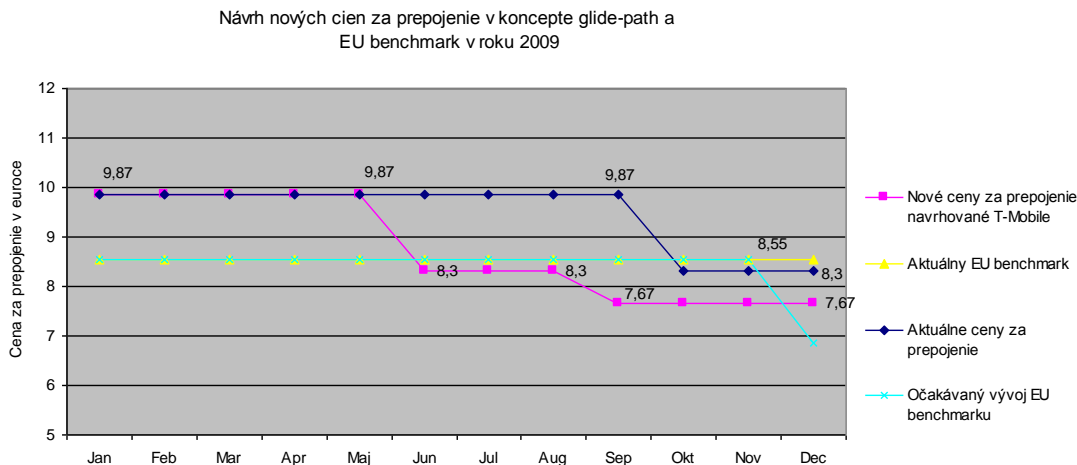
Ad (a) Povinnosť nákladovej orientácie

V súvislosti s povinnosťou nákladovej orientácie spoločnosť T-Mobile Slovensko uviedla, že zákonným predpokladom pre uloženie povinnosti nákladovej orientácie v zmysle § 22 zákona o elektronických komunikáciách je zistenie úradu, že nedostatok efektívnej súťaže umožňuje významnému podniku požadovať neprímerané ceny, čiže v zmysle zákona je potrebné preukázať (i) nedostatok súťaže (SMP), (ii) možnosť požadovať neprímerané ceny, (iii) kauzálny vzťah medzi nedostatkom súťaže a možnosťou požadovať neprímerané ceny, (iv) vhodnosť a primeranosť riešenia problému neprímeraných cien prostredníctvom uloženia povinnosti nákladovej orientácie. Podľa názoru spoločnosti T-Mobile Slovensko k ich vyhodnoteniu zo strany úradu však nedošlo vôbec, resp. nedošlo v dostatočnej miere.

Spoločnosť T-Mobile Slovensko vo svojom vyjadrení uviedla, že skutočnosť, že zatiaľ nedošlo k dohode o cene prepojenia na rok 2009 so spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia, sama osebe nesvedčí ani o neprímeranosti cien, ani o vzťahu týchto cien k existencii, resp. neexistencii súťaže na trhu terminácie. Podľa názoru spoločnosti T-Mobile Slovensko v zložitých dohodách, akou je aj dohoda o prepojení, sa môže stať, že krátkodobo nedôjde k dohode ohľadom všetkých aspektov zmluvy hneď u všetkých zainteresovaných subjektov. Táto situácia je však podľa spoločnosti T-Mobile Slovensko relatívne normálna, o čom svedčí aj skutočnosť, že ju zákon sám predpokladá (§ 75 ods. 1 a 2). Podľa názoru spoločnosti T-Mobile Slovensko dobrovoľne dohodnutý „glide path“ (postupný pokles cien) má za cieľ zosúladiť výšky interkonekčných poplatkov s benchmarkami EÚ a podľa názoru spoločnosti T-Mobile Slovensko vylučuje zákonné uplatnenie povinnosti nákladovej orientácie.

Podľa názoru spoločnosti T-Mobile Slovensko, fakt, že cena za prepojenie je vyššia ako priemer cien EÚ sám osebe nesvedčí o neprímeranosti cien, ani o potrebe regulovať tieto ceny (priemer je matematická veličina – nad priemer EÚ môže byť hypoteticky väčšina štátov EÚ). Spoločnosť T-Mobile Slovensko zastáva názor, že neregulovaná cena, ktorá je síce nad priemerom EÚ, ale ktorá je stále pod výškou nákladovo orientovaných cien v iných štátoch, nemôže byť považovaná za neprímeranú cenu, ktorú hospodársko - súťažná prax EÚ definuje ako cenu, ktorá nemá primeraný vzťah k ekonomickej hodnote poskytovanej služby a presahuje túto hodnotu. Na slovenskom trhu boli ceny za prepojenie dlhodobo pod priemerom EÚ a dostali sa nad tento priemer až v dôsledku rýchlo sa posilňujúcej národnej meny. V niektorých štátoch, kde je cena priamo regulovaná, pritom prepojovacie poplatky nie sú, resp. neboli (podľa aktuálneho kurzu) nižšie ako na Slovensku bez akejkoľvek regulácie (napr. Česká republika). Navyše, v zmysle spomenutého, novo predloženého návrhu spoločnosti T-Mobile je navrhovaná cena prepojenia – 8,30 centov/min (2,50 Sk/min) pod priemerom EÚ. Táto cena za prepojenie sa má pritom podľa návrhu spoločnosti T-Mobile ďalej výrazne znižovať. Dňa 15.05.2009 spoločnosť T-Mobile Slovensko zaslala ostatným operátorom na trhu, s ktorými je vo vzťahu prepojenia sietí, nový návrh cien za prepojenie na rok 2009, ktorý predstavuje podstatne rýchlejší pokles ceny za

prepojenie na úroveň priemeru EÚ. Podľa navrhovanej strmšej „glide-path“ krivky sa totiž cena za prepojenie dostáva pod úroveň aktuálnej priemernej hodnoty EÚ už v júni 2009 a ďalší navrhovaný pokles ceny za prepojenie do konca roka 2009 reflektuje ďalší očakávaný vývoj cien za prepojenie v EÚ, ako je ilustrované na nasledujúcom grafe:

Spoločnosť T-Mobile Slovensko vyjadrila svoje stanovisko, že dobrovoľný každoročný pokles cien za prepojenie je dôkazom toho, že uloženie povinnosti nákladovej orientácie by nebolo na slovenských trhoch ukončenia volaní primerané. Dôkazom toho majú byť aj posledné aktivity spoločnosti T-Mobile Slovensko smerujúce k ďalšiemu zníženiu prepojovacích poplatkov.

V kontexte vyššie uvedeného a v kontexte nových skutočností ohľadom vývoja rokovania o prepojení možno považovať zdôvodnenie úradu za nedostatočné a neadresné voči zákonom formulovaným kritériám. Spoločnosť T-Mobile Slovensko preto žiada o zohľadnenie dopadov tohto návrhu pri vydávaní rozhodnutia v rámci tohto prebiehajúceho správneho konania.

Stanovisko úradu k Ad (a):

Podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, ak úrad na základe analýzy relevantného trhu zistí, že nedostatok efektívnej súťaže umožňuje významnému podniku požadovať neprímerané ceny, je oprávnený uložiť významnému podniku pri poskytovaní špecifických druhov prístupu alebo prepojenia na príslušných trhoch povinnosť uložiť povinnosť nákladovej orientácie, pričom účelom regulácie cien v zmysle zákona o elektronických komunikáciách má byť podpora efektivity a súťaže a na zabezpečenie čo najväčšieho prospechu pre spotrebiteľov. Ako už úrad viackrát uviedol, spoločnosť T-Mobile Slovensko je významným podnikom na trhu ukončovania volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko a je jedinou spoločnosťou ukončujúcou volania v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko. Úrad na základe vykonaného šetrenia a výsledkov opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9 zistil, že podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách spoločnosť T-Mobile Slovensko má na veľkoobchodnom trhu č. 9 taký vplyv a také postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov a tento nedostatok efektívnej súťaže jej umožňuje požadovať neprímerane vysoké ceny. Dôsledkom toho, že spoločnosť T-Mobile požadovala neprímerane vysoké ceny, bolo neuzavretie dohody o cene za ukončenie volaní medzi

spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia. O vhodnosti a primeranosti riešenia problému neprimeraných cien prostredníctvom uloženia povinnosti nákladovej orientácie niet pochýb. Úrad pri regulácii podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách má prihliadať na odporúčania a usmernenia Európskej komisie. Z vyjadrení Európskej komisie k analýze predmetného trhu, ako aj k návrhu metódy kalkulácie cien za ukončenie volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach je zrejmé stanovisko Európskej komisie, že regulovať poplatky za ukončenie volaní na Slovensku pokladá za nevyhnutné. Európska komisia uviedla, že je znepokojená neprítomnosťou cenovej regulácie na trhoch služieb ukončenia mobilného volania na Slovensku. Určovanie sadziieb služieb ukončenia volania bolo ponechané bez regulácie a ich výška závisela iba od výsledkov rokovaní medzi jednotlivými operátormi, čo následne nevedlo k sadzbám, ktoré by zohľadňovali efektívne náklady. Obchodné rokovania ďalej priniesli na trh právnu neistotu, ktorej odrazom je aj fakt, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia nemohla dosiahnuť dohodu s ďalšími dvoma operátormi mobilných sietí a úradu sa nepodarilo vyriešiť spory, ktoré vznikli počas týchto obchodných rokovaní.

Európska komisia opätovne zdôraznila dôležitosť uloženia povinnosti cenovej regulácie a nákladovej orientácie pri výpočte efektívnych sadziieb za službu ukončenia volania v mobilných sieťach a vyzvala úrad, aby v čo najkratšom čase zabezpečil „dráhu sklzu“, čím by sa dosiahol významný pokrok smerom k dosiahnutiu úrovne efektívnych nákladov ešte v priebehu tohto obdobia prieskumu trhu.

Európska komisia vydala Odporúčanie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ zo 07.05.2009 a vysvetľujúce memorandum „Explanatory note“ k tomuto odporúčaniam, v ktorom vysvetľuje z akých dôvodov pokladá regulovanie terminačných poplatkov za potrebné a aký účel to má splniť.

Na základe vyššie uvedeného úrad pokladá uloženie povinnosti nákladovej orientácie za odôvodnené a primerané. Implementáciou povinnosti stanoviť cenu tak, aby táto obsahovala iba náklady spojené s poskytovaním tejto služby, a aby do tejto ceny neboli započítané aj tie náklady, ktoré s touto službou nesúvisia, úrad dosiahne nákladovo orientované ceny.

Ako už úrad uviedol vyššie, mobilní operátori si navzájom deklarovali, že od 01.01.2009 si budú účtovať ceny za prepojenie sietí v takej výške ako účtujú ostatným podnikom, s ktorými uzavreli dodatky k zmluvám o prepojení sietí. Napriek tomu do dnešného dňa nebola dosiahnutá dohoda o cenách za prepojenie a od 01.01.2009 nie je medzi spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia a medzi spoločnosťami Orange Slovensko a spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia zmluvný právny vzťah upravujúci vzájomné práva a povinnosti týkajúce sa prepojenia. Plnenie spočívajúce v ukončovaní volaní, uskutočňované medzi spoločnosťami Orange Slovensko a Telefónica O2 Slovakia navzájom, je len faktické a neexistuje preň žiadny právny dôvod. V rámci riešenia sporu medzi podnikmi a vzhľadom na dlhodobú a pretrvávajúcu neexistenciu dohody o cenách za prepojenie a možnosť ohrozenia záujmov koncových užívateľov úrad vydaním vyššie spomínaných predbežných opatrení zo dňa 31.07.2009 určil výšku poplatkov za prepojenie – ukončenie volaní vo verejných mobilných telefónnych sieťach, ktoré si majú vzájomne účtovať mobilní operátori až do právoplatného ukončenia konania vo veci samej alebo až do uzavretia zmluvy o prepojení podľa § 28 zákona o elektronických komunikáciách na rok 2009.

Na základe uvedeného úrad uvádza, že uloženie cenovej regulácie pokladá za nevyhnutne potrebné, opodstatnené, jasne odôvodnené a primerané a má za cieľ ozdravenie a podporu efektivity súťaže v prospech ostatných konkurentov a koncových užívateľov.

Ad (b) Zosúladienie povinnosti nákladovej orientácie a povinnosti oddelenej evidencie

Podľa názoru spoločnosti T-Mobile Slovensko je nevyhnutné, aby povinnosť nákladovej orientácie bola zosúladená s povinnosťou oddelenej evidencie. Povinnosť oddelenej evidencie je prejav, resp. výsledok uplatňovania nákladového modelu, a preto je potrebné, aby povinnosť oddelenej evidencie ako aj povinnosť nákladovej orientácie boli uložené na základe toho istého nákladového modelu. V prípade, že by úrad ponechal v rozhodnutí povinnosť oddelenej evidencie bez zmien tak, ako bola uložená v prvom kole analýz mobilnej terminácie, spoločnosť T-Mobile Slovensko by bola rozhodnutím nútená uplatňovať 2 rozdielne verzie jedného nákladového modelu (napr. pre účely výsledných správ, ktoré by mohli obsahovať odlišné členenie nákladových položiek: prvý pre účely povinnosti nákladovej orientácie, tak ako ju úrad aktuálne navrhuje v metóde kalkulácie cien, druhý pre účely oddelenej evidencie podľa predchádzajúceho kola analýz, ktorý vyžaduje členenie nákladov na odpisy, osobné náklady, spotrebu materiálu, spotrebu energie a ostatných neskladovateľných dodávok, služby, ostatné náklady).

Stanovisko úradu k Ad (b):

Úrad súhlasí s touto námietkou spoločnosti T-Mobile Slovensko a zosúladiť povinnosť nákladovej orientácie s povinnosťou oddelenej evidencie.

V súlade s uloženou povinnosťou oddelenej evidencie má spoločnosť T-Mobile Slovensko povinnosť poskytnúť úradu informácie o nákladoch, ktoré súvisia s poskytovaním služby ukončenia volania v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko v rovnakom členení, ako je uvedené v metóde kalkulácie cien, ktorú úrad podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách vydá samostatným rozhodnutím, ktoré uverejní vo vestníku úradu.

Ad (c) Časová lehota na implementáciu

Podľa názoru spoločnosti T-Mobile Slovensko je 30 dňová lehota na implementáciu povinnosti nákladovej orientácie nepostačujúca, pretože pri implementácii metódy plne alokovaných historických nákladov je potrebné vykonať množstvo časovo náročných krokov (napr. uskutočniť výberové konanie na externého dodávateľa, vytvorenie nového modelu účtovníctva, naplnenie tohto modelu dátami atď.), ktoré sa môžu začať až v čase, kedy bude uložená povinnosť a kedy bude presne určený jej obsah resp. spôsob jej naplnenia. Spoločnosť T-Mobile Slovensko nemá personálne, časové ani finančné kapacity, aby sa pripravovala na implementáciu povinnosti, ktorá je nákladná, nemusí byť v konečnom dôsledku vôbec uložená a nie je finalizovaný ani jej obsah resp. rozsah (alokácia nákladov). Spoločnosť T-Mobile Slovensko vo svojom stanovisku uviedla, že nie je možné v čase konzultácií ohľadom nákladového modelu (bez poznania jeho konečnej podoby) ani uskutočniť výberové konanie na dodávateľa, resp. konzultanta úpravy modelu účtovníctva a logicky ani začať implementovať samotný model a už vôbec nie naplňať tento model aktuálnymi dátami, čo je proces časovo najnáročnejší (cca 6 týždňov).

Spoločnosť T-Mobile Slovensko preto verí, že úrad prehodnotí svoj postoj k tejto mimoriadne citlivej otázke, nakoľko prípadne nesprávne implementovaný model môže ohroziť zmysel dlho pripravovanej, a z pohľadu úradu, potrebnej regulácie. V tejto súvislosti spoločnosť T-Mobile Slovensko žiada o uplatnenie lehoty na implementáciu minimálne v rozsahu 60 dní.

Stanovisko úradu k Ad (c):

Požiadavku na predĺženie termínu z 30 na 60 dní úrad neakceptuje, nakoľko spoločnosť T-mobile Slovensko už o požiadavke na zmenu vo vedení evidencie bola informovaná v dostatočnom časovom predstihu. Úrad organizoval predkonzultačné stretnutia so všetkými tromi mobilnými operátormi za účelom špecifikácie nákladových položiek, ktoré bude potrebné predložiť na účely výpočtu podľa navrhovanej metódy kalkulácie cien. Na týchto stretnutiach sa zjednocovalo názvoslovie nákladových skupín, ako aj ich obsah. Následne prebehli konzultácie podľa § 10 zákona o elektronických komunikáciách na národnej úrovni, čiže podľa názoru úradu sa všetci operátori mali možnosť vyjadriť k jednotlivým nákladovým položkám. Sú teda dostatočne informovaní a môžu sa pripraviť na proces implementácie povinnosti oddelenej evidencie.

Zmeny v navrhovanej metóde kalkulácie cien v rámci nadnárodných konzultácií, aj keď k nim mohlo dôjsť, sa celkom určite nemohli týkať nákladových skupín ako takých. Preto neobstojí argumentácia, že nebol dostatok času. Okrem toho, pôvodne uložená povinnosť oddelenej evidencie bola zo strany spoločnosti plnená v podobnej štruktúre nákladových položiek, ako je to navrhnuté teraz. Pôvodné tabuľky boli podkladom pre nové tabuľky.

Vzhľadom na súčasnú situáciu, kedy sa doposiaľ nepodarilo uzavrieť dohodu o výške terminačných poplatkov medzi spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko na jednej strane a spoločnosťou Telefónica O2 Slovakia na strane druhej, úrad nesúhlasí s predĺžením lehoty a naďalej trvá na 30 dňovej lehote.

Ad (d) Rozsah povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom

Spoločnosť T-Mobile Slovensko považuje návrh ponechať povinnosť prístupu v nezmenenej podobe tak, ako bola uložená v prvom kole analýz, za neodôvodnený a neprímeraný. Spoločnosť T-Mobile Slovensko zastáva názor, že povinnosť prístupu nie je nevyhnutná, pretože tzv. „technické prepojenie“ si ponechali nielen spoločnosti T-Mobile Slovensko a Orange Slovensko, ktorým povinnosť prepojiť siete bola uložená v prvom kole analýz, ale aj spoločnosť Telefónica O2 Slovakia, ktorá uvedenú povinnosť prístupu nemá. Vyjadrenie úradu, že tieto povinnosti „plne korešpondovali s charakterom služby terminácie“ nie je podľa spoločnosti T-Mobile Slovensko podopreté konkrétnym odôvodnením. Spoločnosť T-Mobile Slovensko namieta, že úrad na žiadnom mieste neuvádza, či napríklad uloženie povinnosti rieši konkrétny reálny alebo potenciálny problém na trhu terminácie. Uložené povinnosti sú podľa spoločnosti T-Mobile Slovensko len formalistickým preklopením zákonného textu bez náležitého zdôvodnenia ako aj bez bližšieho špecifikovania reálneho rozsahu povinnosti, čo môže potenciálne mať vplyv aj na ich prípadnú vykonateľnosť. Zámerom úradu je podľa spoločnosti T-Mobile Slovensko uloženie paušálnej povinnosti. Spoločnosť T-Mobile Slovensko považuje takéto ukladanie povinností za konanie v rozpore s princípmi primeranosti a odôvodnenosti a materiálnej pravdy.

Stanovisko úradu k Ad (d):

Úrad napriek tomu, že aj § 28 zákona o elektronických komunikáciách hovorí o povinnosti rokovať o prepojení sietí a za primeraných podmienok ich prepojiť, chce explicitne uložiť túto povinnosť aj podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách, aby každý podnik s významným vplyvom na veľkoobchodnom trhu č. 9 musel rokovať o prepojení sietí

a poskytnúť prepojenie sietí spolu so súvisiacimi povinnosťami podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách.

Vyjadrením, že táto povinnosť plne korešponduje s charakterom služby terminácie chcel úrad podčiarknuť súvislosť prepojenia sietí a terminácie hlasových volaní.

Podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách je úrad oprávnený uložiť významnému podniku v súvislosti s prepojením povinnosť splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o prepojenie sietí, o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov, najmä v prípadoch, ak zistí, že jeho odmietnutie alebo neprímerané okolnosti a podmienky by neumožnili efektívnu súťaž na trhu pre koncových užívateľov alebo neboli v ich záujme. V tomto prípade odmietnutie prepojenia, prípadne neprímerané podmienky prepojenia by mohli spôsobiť, že koncoví zákazníci nejakého fixného, prípadne mobilného operátora by sa nemohli dovolať koncovému účastníkovi spoločnosti T-Mobile Slovensko, čo by nebolo v záujme koncových užívateľov.

Skutočnosť, že spoločnosť Telefónica O2 Slovakia si ponechala tzv. „technické prepojenie“ funkčné, napriek tomu, že jej doposiaľ nebola uložená povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách, nie je dôvodom na to, aby úrad zrušil túto povinnosť uloženú spoločnosti T-Mobile Slovensko po prvom kole analýzy predmetného relevantného trhu. Práve naopak, úrad uložil túto povinnosť v rovnakom rozsahu aj spoločnosti Telefónica O2 Slovakia ako významnému podniku na veľkoobchodnom trhu č. 9.

Uloženie tejto povinnosti vzhľadom na situáciu na predmetnom trhu, podľa sily jednotlivých podnikov, výšky cien za termináciu, či absenciu zmlúv o prepojení medzi spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia je podľa názoru úradu dostatočné odôvodnenie.

Lehoty na vyjadrenie k správne konaniu

V závere svojho vyjadrenia spoločnosť T-Mobile Slovensko namietala lehoty na jej vyjadrenie v jednotlivých fázach správneho konania, ktoré boli podľa jej názoru neprímerane krátke.

Stanovisko úradu:

Úrad nesúhlasí s námietkou spoločnosti T-Mobile Slovensko, že lehoty na vyjadrenie v jednotlivých fázach správneho konania boli neprímerane krátke. Úrad listom č. 877/14/2009 upovedomil spoločnosť T-Mobile Slovensko o tom, že s ňou začína správne konanie vo veci určenia významného podniku a uloženia povinností na veľkoobchodnom trhu č.9, v ktorom určil spoločnosti T-Mobile Slovensko lehotu na vyjadrenie 10 dní od doručenia oznámenia o začatí správneho konania. Následne bola spoločnosti T-Mobile Slovensko doručená výzva pred vydaním rozhodnutia, v ktorej úrad určil lehotu na vyjadrenie 5 pracovných dní od doručenia tejto výzvy. Vzhľadom k tomu, že predmetnú výzvu prevzala spoločnosť T-Mobile Slovensko 20 kalendárnych dní po prevzatí oznámenia o začiatku správneho konania, mala dostatok času na vyjadrenie sa. Okrem uvedeného, k analýze veľkoobchodného trhu č. 9, ktorá je podkladom pre toto rozhodnutie, sa spoločnosť T-Mobile Slovensko, v zmysle zákona o elektronických komunikáciách vyjadrila aj v rámci konzultačného procesu.

Úrad po podrobnej analýze všetkých predložených pripomienok a po ich zohľadnení v čo najväčšej možnej miere, ako aj na základe vyššie uvedených skutočností rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Ing. Jana Kopečná
riaditeľka odboru ekonomickej regulácie

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať rozklad do 15 dní odo dňa jeho doručenia na adresu:

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
odbor ekonomickej regulácie
Továrenská 7
P.O. BOX 18
810 06 Bratislava 16

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku a nadobudnutí jeho právoplatnosti.